

E L G U S T P E R L A
L E C T U R A * E L G U
S T P E R L A L E C T
U R A * E L G U S T P
E R L A L E C T U R A *

** El Gust per la Lectura*

2011-2012

Alícia al país de les meravelles Lewis Carroll

L E C T U R A * E L G U
S T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E
R L A L E C T U R A * E
L G U S T P E R L A L
E C T U R A * E L G U S
T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E

Educació Secundària
Dossier per a l'alumnat

*** *El Gust
per la Lectura***

2011-2012

Alícia al país de les meravelles
Lewis Carroll

NOEMI BAGÉS FORTACÍN
NÚRIA IVERN MORETÓ

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

1. Abans de llegir	7
1. L'autor	9
2. Els somnis i la realitat	10
2. Comprensió lectora	17
Dedicatòria	19
Capítol I. «Llodriguera avall»	20
Capítol II. «El bassal de llàgrimes»	21
Capítol III. «Una cursa política i un conte que porta cua»	22
Capítol IV. «Un encàrrec del Conill Blanc»	23
Capítol V. «El consell d'un Erugot»	24
Capítol VI. «Porc i pebre»	25
Capítol VII. «Una festa de folls prenent el te»	26
Capítol VIII. «El camp de croquet de la Reina»	27
Capítol IX. «La història de la Tortuga d'imitació»	28
Capítol X. «La contradansa de les llagostes»	29
Capítols XI i XII. «¿Qui va robar els pastissos?» i «La declaració d'Àlícia»	30
3. Després de llegir	33
1. Els personatges	35
2. Adaptacions	44
3. Textos diversos	49
4. Literatura dins literatura	56

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Abans de llegir

L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A

Sota el pseudònim de Lewis Carroll, s'amaga l'autor de la novel·la que sou a punt de llegir, en Charles Dodgson. En sabeu alguna cosa? Busqueu a la web la informació que falta al text que teniu a continuació i n'obtindreu la biografia completa:

[Biografia de Lewis Carroll](#)

[Lewis Carroll a la Viquipèdia](#)

[Una biografia del matemàtic Charles Dodgson](#)

Biografia de Charles Dodgson

Charles Dodgson va néixer a....., Cheshire, l'any....., i va morir a.....l'any.....

El jove Charles va ser eldels tretze fills del matrimoni Dodgson. Va iniciar la seva educació a..... i més tard va estudiar a l'escola pública. Diuen que de petit va patir, fet que el va convertir en un noi tímid i tancat. Va cursar els seus estudis universitaris al..... College, a la ciutat d'....., d'una manera brillant i això li va permetre obtenir-ne la plaça de matemàtic i quan tenia vint-i-cinc anys. Quatre anys més tard el van ordenar....., fet que seguia la tradició familiar de formar part de la jerarquia eclesiàstica.

Dodgson va ser una persona molt polifacètica. A banda de ser professor de....., amant del dibuix i de la, entreteniment que l'ha convertit en un dels fotògrafs victorians més importants, també va publicarque el van convertir en un dels promotors de la lògica. En concret, el 1887 va editar el, entre molts altres llibres sobre aquest tema.

La literatura va ser una altra de les seves grans passions. Tot i que des de molt petit va començar a escriure petites obres teatrals, poemes..... i entreteniments, no va ser fins a la publicació d'..... al 1865, amb el pseudònim de Lewis Carroll, que Charles Dodgson.....va començar a formar part, sense voler-ho, de l'elit dels escriptors anglesos del segle..... L'Àlicia real eradel seu amic el degà Liddell. Carroll ha esdevingut en els nostres dies un dels autors més traduïts i llegits, tant per petits com per grans.

2 Els somnis i la realitat

«Desperta't, Àlícia, preciosa!», va dir la seva germana. «Quina dormideta més llarga que has fet!».

«Oh, i he tingut un somni molt curiós!», va dir l'Àlícia, i va explicar a la seva germana totes aquestes estranyes aventures que ara acabeu de llegir. (p. 138)

2.1

Efectivament, quan llegiu la història que tenim entre mans, *Àlícia al país de les meravelles*, us adonareu que, de fet, l'aventura és el somni d'una nena petita anomenada Àlícia.

a) Heu llegit alguna altra història que sigui un somni? Vosaltres recordeu els vostres somnis? Teniu malsons? Teniu somnis recurrents?

b) Penseu en algun dels somnis que heu tingut i feu-ne un resum de la següent manera:

En tres bocins separats expliqueu d'una manera breu les tres parts del somni, tot acabant les frases següents:

1. El principi

El meu somni passava en un lloc
..... i jo em sentia i tenia un
aspecte.....

2. El nus

Va passar que i
llavors.....

3. El desenllaç

Finalment Quan em vaig
despertar em vaig sentir

En acabat, doblegueu els bocins 2 i 3 i feu dues piles amb les parts 2 i 3 de tota la classe. Seguidament, i sense mirar, agafeu una part 2 i 3 cadascú. Llegiu en veu alta el vostre somni tal i com ha quedat amb el vostre principi i amb el desenllaç i final d'altres persones.

c) Lewis Carroll va ser coetani a Sigmund Freud, un gran psicòleg que va ser el primer d'estudiar el somnis des d'una base científica. Fins aquell moment, els somnis eren considerats com a material de xerraires i endevinaires i la seva interpretació no s'havia pres mai seriosament. Però ell va descobrir que els somnis tenien en molts casos un sentit psíquic desconegut fins aleshores.

Feu una petita recerca sobre Freud consultant-ne informació a la [Viquipèdia](#) i al web sobre la [interpretació dels somnis](#). Després, indiqueu conceptes de relacions familiars i emocions per explicar, segons les teories de Freud, aquests elements de la novel·la.

Elements de la novel·la	Conceptes de relacions familiars i emocions
L'Àlícia cau dins d'un pou profund.	
L'Àlícia es troba amb molts animals petits al llarg del llibre.	
L'Àlícia ha de nedar dins d'un toll d'aigua de les seves pròpies llàgrimes.	
L'Àlícia entra en una gran cuina on una cuinera remenava una gran caldera plena de sopa.	
Tot el llibre en conjunt és un viatge de la infantesa a l'edat adulta.	

2.2

Les teories de Freud van tenir molta influència en el futur, no només en la literatura, sinó també en la pintura. A partir del 1924 neix un moviment pictòric anomenat surrealisme que intenta representar el subconscient i el món oníric en comptes de plasmar la realitat. El màxim exponent del surrealisme va ser el pintor català Salvador Dalí.

- Mireu els quadres de Dalí al web [VirtualDali](#) i contesteu: Quins quadres us agraden més? Per què? Quins elements dels quadres us fan pensar en un somni? Quins elements semblen incongruents o esgarrifosos?
- Sabíeu que Dalí va crear il·lustracions d'*Àlícia al país de les meravelles*? Mireu les pintures d'Àlícia que va fer Dalí al web [salvadordaliexperts.com](#). Després, traduïu al català el títol de les dues il·lustracions que més us agradin i mireu a quin capítol pertanyen. Compareu el dibuix de Dalí amb els que teniu al llibre i poseu en comú les vostres impressions.

2.3

El fet que la novel·la sigui el somni d'Àlícia és important perquè el seu autor, Lewis Carroll, va viure en una època moralment molt estricta, que anomenen victoriana, i el fet de narrar un somni en comptes d'un fet real li va permetre escriure amb tota llibertat.

De fet, l'autor es va inspirar en molts elements de la vida real i fins i tot va utilitzar el llibre per fer mofa d'alguns aspectes de la seva societat que considerava massa estrictes.

2.3.1. La societat victoriana i com l'autor en fa mofa

- Llegiu aquest text sobre l'època victoriana i, després, expliqueu per què creieu que l'autor inclou al seu llibre els elements de la taula que hi ha a continuació i en quin sentit poden parodiar aquesta societat:

L'època victoriana: aspectes principals

Durant la segona meitat del s. XIX, Anglaterra va travessar una de les seves etapes històriques més característiques: l'època victoriana. Aquesta es correspon amb el regnat de la reina Victoria, que va accedir al tron l'any 1837 i va morir el 1901. D'aquesta etapa, complexa i contradictòria, cal destacar els següents aspectes socioeconòmics i polítics:

En primer lloc, el gran creixement econòmic que s'havia iniciat amb la primera revolució industrial i porta a una segona revolució amb les fonts d'energia (carbó, electricitat i petroli) com a protagonistes principals. En segon lloc, l'expansió colonial dels països europeus. I, en tercer lloc, el gran avanç de la ciència i la tècnica, que permet l'aparició d'invents com el telèfon, l'electricitat, el motor de gasolina o el cinema.

En l'aspecte social, trobem l'inici de moviments socials mai vistos fins aleshores, com ara els primers moviments polítics de les classes més desafavorides: els sindicats, anomenats trade unions, i els

partits polítics d'ideologia socialista. Aquesta època veu néixer també el feminisme, el marxisme i la democràcia moderna.

La societat victoriana tenia una moral molt estricta. El fet que els burgesos fossin la classe social amb més poder econòmic de l'època va situar les seves idees i valors ètics com a exemples a seguir. La moral victoriana està basada en uns costums molt tradicionals, en una família patriarcal. Es rebutja qualsevol referència en públic al sexe o a altres aspectes considerats tabú i, sobretot, hi ha una resistència molt gran a qualsevol canvi social, tot i que, paradoxalment, va ser una època de canvis molt grans. Tot bon anglès havia de tenir una conducta pública recta i honesta, encara que en alguns casos era només en aparença. Es valoraven aspectes com la puntualitat, la bona educació i la religiositat. Els homes i les dones tenien un paper molt diferent: les dones havien de treballar a casa i estava mal vist cursar estudis universitaris. Els infants, d'altra banda, estaven sotmesos a l'autoritarisme dels adults i s'acceptaven els càstigs físics.

Un conill que sempre mira el rellotge i fa tard.	
Les referències constants a l'escola que fa la protagonista.	
Una hora del te boja, on els protagonistes tenen diàlegs absurds.	
Una protagonista sempre preocupada per actuar correctament.	
Protagonistes animals que alliçonen Alícia contínuament, però amb arguments sense sentit.	

b) Els formalismes en diferents cultures. La bona i mala educació.

Les bones maneres i la bona educació varien d'una cultura a una altra i, per tant, costums que per a nosaltres poden ser molt correctes es miren amb mals ulls en altres parts del planeta. Mireu aquesta llista de salutacions i intenteu relacionar-la amb el lloc on s'utilitzen:

Salutacions	Lloc
Fregar nas contra nas.	Japó
Ajuntar els palmells de les mans.	França
Tres petons.	Oest d'Àfrica
Fer petar els dits.	Polinèsia
Ensenyar la llengua.	El Tibet
Reverència.	L'Índia

c) Quines d'aquestes salutacions serien de mala educació a casa nostra? N'hi ha alguna que fem servir, però en situacions diferents? En podeu buscar altres exemples?

2.3.2. Els elements reals del llibre

a) Ja hem dit que Lewis Carroll es nodreix de la vida real a l'hora d'inventar-se un món imaginari. A continuació, mireu alguns dels personatges que trobareu al llibre i aparelleu-los amb la persona real. Per fer-ho, fixeu-vos tant en la seva aparença com en la semblança entre els noms (especialment els noms originals en anglès):

La Duquessa

Charles Dodgson

L'ànec (the Duck Robinson)

La germana d'Alice, Lorina

El Dodo

La germana d'Alice, Edith

El lloro (the Lori)

Margharetha Maultasch

L'aguiló (The eaglet)

Duckworth

El gat de Cheshire

El polític Disraeli

Alícia

Cap de gat o de lleó de l'església de Croft on Tees, on el pare de Lewis Carrol va fer de rector.

El barreter

El degà Henry Liddell, pare d'Alice. Tenia fama d'arribar sempre tard als oficis, ja que no hi havia porta a la part oest de la catedral i això l'obligava a fer molta volta des de casa seva.

El conill blanc

Alice Liddell

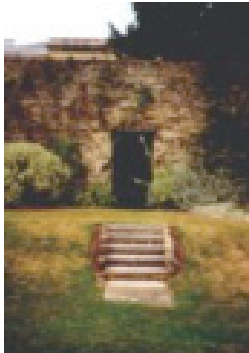
b) A banda dels personatges, també hi ha altres elements a la història que tenen el seu origen en la realitat que envoltava Lewis Carroll:

1. **La llodriguera.** Es creu que el cau del conill per on cau Alícia són en realitat unes escales d'espiral que hi havia darrere una porta del menjador de Christ Church i que portaven a la sala d'estar del senyors i cap a un corredor que donava a Tom Quad.

2. La frase: «Que li tallin el cap!»

La frase preferida d'un dels personatges també té a veure amb el menjador, ja que en aquest hi ha un retrat d'Enric VIII, un rei conegut per la seva afició a executar.

3. La porta al país de les meravelles

La porta pot ser una petita porta que hi havia al rebedor. A la foto podem veure el jardí Cathedral Garden, que, en realitat, seria el país de les meravelles. Darrere la porta hi havia el jardí dels Liddell.

Imagineu que heu d'escriure una novel·la que portés per títol EL MÓN MÀGIC DE..... (poseu aquí el vostre nom)

Quins dels vostres escenaris habituals faríeu servir per a la novel·la? Quins dels vostres amics o familiars us servirien d'inspiració? Com serien els personatges creats?

 Leny's
Alice in

	Paisatge inspirador	Personatge inspirador
Què? Qui?		
Per què?		

c) Alícia, la protagonista del llibre, va existir a la vida real, com heu vist a l'exercici anterior. Però, qui va ser Alice Liddell?

Alice Liddell

L'Alícia real va passar la infantesa a Òxford, on va viure amb la seva família i la seva institutriu. Charles Dodgson coneix Alice perquè el seu pare era el degà de Christ Church. Dodgson va tenir sempre una especial predilecció per Alice; era un home sensible i tímid, i se sentia còmode entre els infants. Una tarda de 1862, Charles Dodgson i el seu amic Robinson Duckworth van fer una excursió pel riu amb les germanes Liddell. Per entretenir-les, es va inventar una història sobre una nena que cau en una llodriguera i així va començar Alícia al país de les meravelles.

Quan l'Alice va tenir vint anys, es va enamorar del quart fill de la reina Victòria, el príncep Leopold. La reina no va permetre la relació i el casament no fou possible. Però Alice va tenir un fill a qui va anomenar Leopold i el príncep va posar Alice de nom a la seva filla.

Sense mirar de nou el text anterior, intenteu acabar les frases següents sobre Alice:

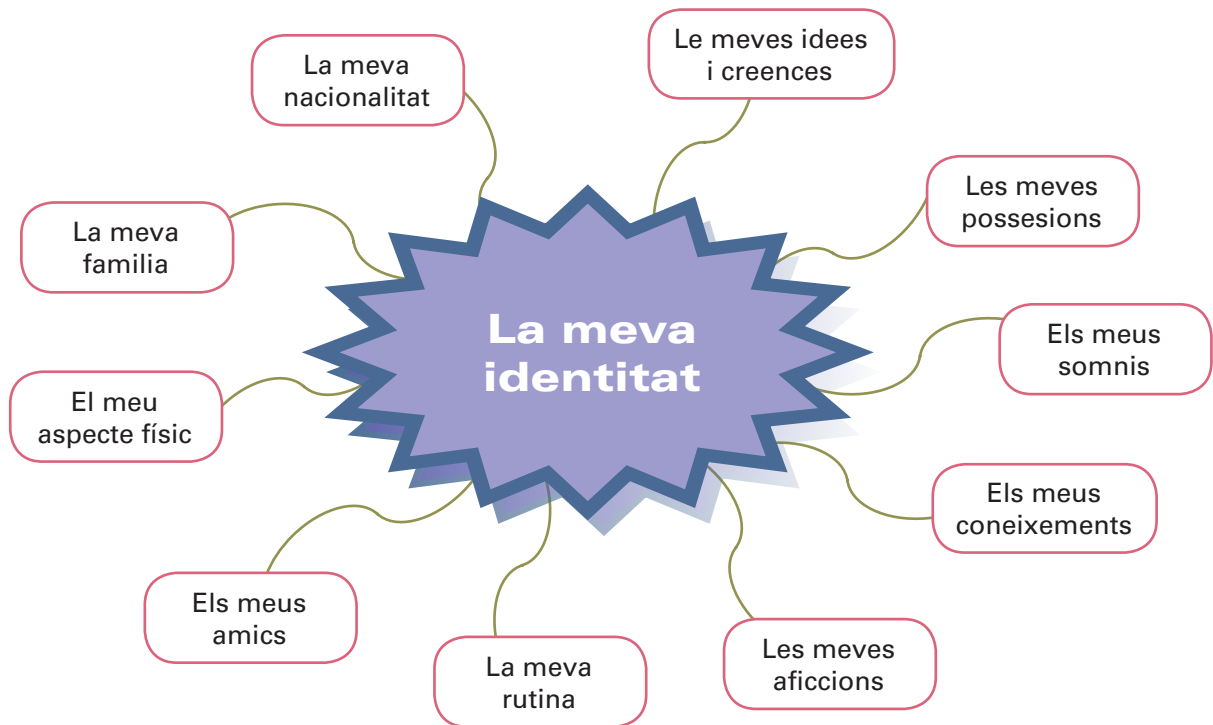
1. Charles Dodgson coneix Alice Liddell perquè ...
2. La novel·la té el seu origen
3. Leopold va ser l'amor impossible d'Alice perquè...

2.3.3. La identitat

«[...] Però, si no sóc la mateixa, aleshores m'he de preguntar: ¿Qui dimonis sóc, jo?Ah!, és aquest, el gran enigma!» (p. 19)

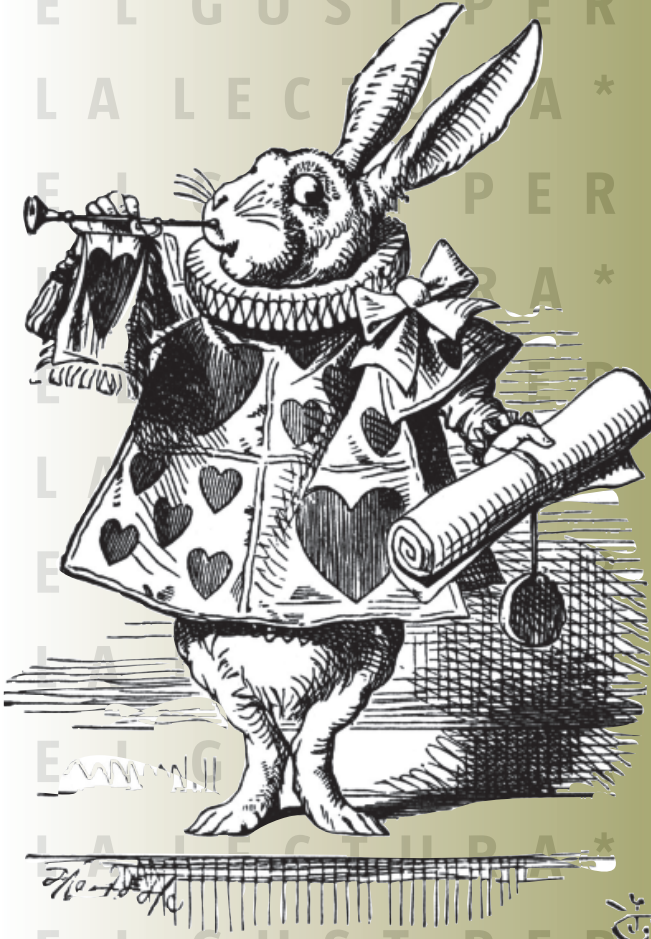
«tu qui ets?» Segurament trobaríeu absurd que algú us fes aquesta pregunta perquè penseu que la resposta és ben evident, però, en realitat, si hi doneu unes quantes voltes, veureu que intentar respondre no és tan fàcil. A la protagonista de la novel·la que teniu a les mans li fan aquesta pregunta moltes vegades i no sempre està segura de la seva identitat. Vosaltres sabeu realment qui sou?

- a) Observeu el diagrama que teniu a continuació i decidiu si conté tots els elements necessaris per a definir la vostra identitat. N'hi ha cap que sobri? Per què?

- b) Podríeu explicar qui sou en un text que tingui la llargada d'una piulada (és a dir 140 caràcters)? Penseu en els adjectius que us defineixen.
- c) A partir de la llista de paraules que us defineixen, creeu un núvol de paraules mitjançant l'aplicació en línia [Wordle](#). Si us agraden més sofisticats, podeu provar amb [Taxgedo](#).

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

2

Comprensió lectora

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *
E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Dedicatòria

Responen les preguntes següents, referents a la informació que proporciona la dedicatòria escrita en vers, i subratlleu-hi els fragments on podeu trobar-la:

1. Quin temps meteorològic fa?

*En una tarda d'or lliscàvem
Pel riu feliç, tranquil·lament.
Braços petits no gaire destres
Podien moure els remes; i, al vent,
S'alçaven mans que pretenien
Guiar el viatge, inútilment.*

2. Quantes persones hi ha?

*En aquella hora seductora,
Totes tres, sense pietat,
Volien que un alè ja feble
Els expliqués un conte alat.
I una veu sola, ¿què pot fer-hi
Quan totes tres es fan costat?*

3. Què demanen, els infants?

*Imperiosa, la Primera
Ordena: «Vinga, de seguit!».
Amb gentilesa, la Segona,
Diu: «Que no tingui cap sentit».
I la Tercera adorna el conte
Interrompent-lo amb gran neguit.*

4. Quin tipus d'història volen?

*Guanyades d'un sobtat silenci,
Van al país imaginat
De somiades meravelles
(On una nena fa amistat
Amb els ocells i les bestioles),
Quasi creient que és veritat.*

5. Qui és protagonista de la narració?

*I, mentre es va escolant la història
I es va assecant l'imaginar,
La veu cansada ja els proposa
Continuar potser demà.
«Ja som demà!», totes a l'una
Exclamen sense claudicar.*

*El País de les Meravelles
Va néixer així; un incident
Darrere un altre s'enfilava.
I, ja acabat, alegrement,
Tornàvem tots, camí de casa,
Sota la llum del sol ponent.*

*Alicia, accepta aquesta història
I, amb mà gentil, deixa-la al clos
On tens els somnis de la infància,
Com una garlanda de flors
Lligada amb llaços de memòria,
Tot d'un país meravellós.*

6. Accepten posposar el final del conte per a una altra ocasió?

7. Accepten posposar el final del conte per a una altra ocasió?

8. En quin moment del dia s'ha improvisat el conte?

9. Com es diu la persona a qui es dedica el llibre?

10. És un infant o una persona adulta, en el moment en què es redacta la dedicatòria?

Capítol I. «Llodriguera avall»

Responen les preguntes següents:

1. En quin estat es troba, l'Àlícia, quan comença la història?
2. Què li sobta, del conill que li passa corrent per davant?
3. Li fa por, a l'Àlícia, escolar-se pel forat de la llodriguera?
4. Com és el forat de la llodriguera pel qual cau?
5. Com s'entreté, la llarga estona que cau?
6. Com es diu realment la localització que Àlícia anomena «les Antipàtiques»?
7. Què amorteix la caiguda de l'Àlícia?
8. Quin problema té per sortir de la sala a la qual ha anat a parar?
9. Què li han explicat, a l'Àlícia, que fa que vulgui assegurar-se que a l'ampolleta que ha trobat no hi diu «verí»?
10. Quina conseqüència té la ingesta del líquid de l'ampolla?
11. Quin avantatge i quin desavantatge té la seva nova mida?
12. L'Àlícia es parla a si mateixa. Quin consell es dona?
13. Per què es menja el tros de pastís que troba sota la taula?

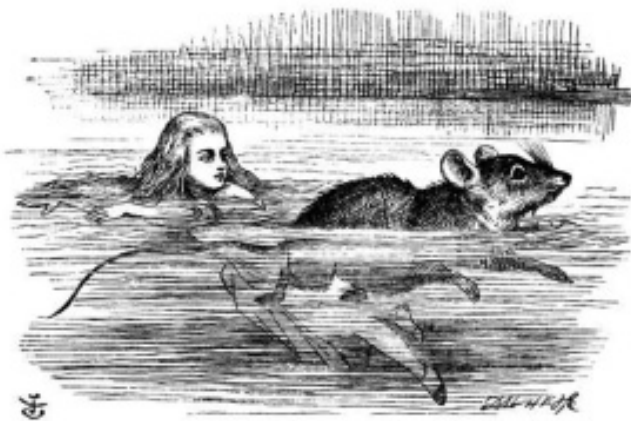

Capítol II. «El bassal de llàgrimes»

Encerclau l'opció que completa les frases:

1. El pastís que es menja la fa...
a) créixer.
b) minvar.

6. El Conill s'ha canviat de roba. Va...
a) més mudat.
b) amb pijama.

7. L'Àlícia es pregunta si s'ha convertit en...
a) un animal.
b) una altra nena.

8. Creu que pot haver-se convertit en la Mabel perquè...
a) no recorda les coses que ha après a l'escola.
b) ara és més rossa.

2. Amb la seva nova mida, sortir de l'habitació és...
a) molt fàcil.
b) impossible.

9. Què li fa adonar-se que la seva mida torna a canviar?
a) El cap li surt per la finestra.
b) Duu un dels diminuts guants del conill.

3. Desesperada, es posa a...
a) cridar.
b) plorar.

10. De sobte, té un nou canvi de mida provocat per...
a) una tassa de te.
b) el ventall del conill.

4. El bassal que es forma a la cambra és de...
a) les seves llàgrimes.
b) l'aigua d'un rierol que s'escola sota la porteta.

11. Es penedeix d'haver plorat tant, quan era molt alta, perquè...
a) la fa sentir-se estúpida.
b) ara es veu obligada a nedar en les llàgrimes.

5. El Conill té por que, si arriba tard, s'enfadi...
a) la Reina.
b) la Duquesa.

12. Amb el ratolí que apareix, té la mala pensada de parlar...
a) de gats i gossos.
b) de formatge.

Capítol III. «Una cursa política i un conte que porta cua»

Digueu si són vertaderes o falses les afirmacions següents:

1. A la riba del bassal, s'hi han trobat un gran nombre d'animals.

6. Les normes de la cursa queden clares i tots les compleixen.

2. El primer problema que han de solucionar és apagar la set que tenen.

7. Davant la interrogació dels altres, el Dodo decideix que ha guanyat tothom.

3. L'animal que els fa calmar-se i seure tranquils és el lloro.

8. Com a premi, l'Àlicia rep cerimoniósament un didal que ja duia a la butxaca.

4. El ratolí intenta explicar una història, però els altres animals l'interrompen.

9. El ratolí explica l'aversió que sent pels gossos amb una faula que protagonitza un pardal.

10. El ratolí abandona el grup, enfadat, perquè té la sensació que no l'escolten.

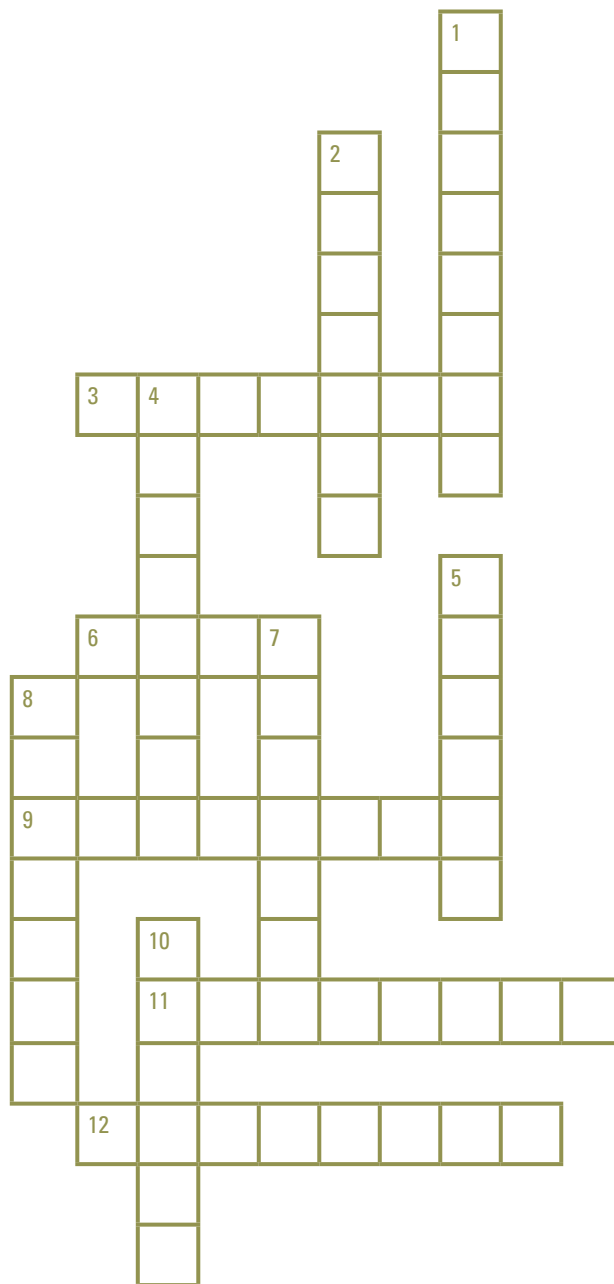
5. El Dodo proposa que, per eixugar-se, facin una «cursa política».

11. La descripció de la gata Dinah caçant ocells causa la fugida dels animals.

12. L'Àlicia s'alegra de tornar a quedar-se sola: trobava insuportable tanta piu-ladissa.

Capítol IV. «Un encàrrec del Conill Blanc»

Esbrineu i apunteu quins són els mots definits més avall. Després, situeu-los a la quadrícula. Heu de tenir en compte que els guionets i els espais en blanc no hi tenen espai:

- a) i b) Objectes que el Conill Blanc fa buscar a l'Àlícia.
- c) Nom de la persona amb qui el conill confon la nena.
- d) Objecte que troba l'Àlícia a la casa del Conill Blanc, que, creu ella, farà que torni a canviar de mida.
- e) Estat en què queda l'Àlícia dins la casa, després d'haver ingerit el líquid.
- f) Lloc per on s'encarrega a en Bill que entri a la casa.
- g) Proposta del Conill Blanc, veient que l'entrada d'en Bill ha estat un fracàs.
- h) Aliment que fa empètitir l'Àlícia de nou.
- i) Lloc al qual fugí la nena tot just sortir de la casa.
- j) Animal amb qui juga amb un branquilló, però que és perillosament gran en comparació a ella.
- k) Decisió que pren respecte a la seva mida.
- l) Bestiola que troba sobre un bolet.

Capítol V. «El consell d'un Erugot»

Uniu amb fletxes cada acció amb el personatge a qui correspon:

Dubta de la seva identitat.

Està somnolent.

Confon l'Àlícia amb una serp.

S'ofèn fàcilment.

Oblida coses que tenia ben apreses.

Té una responsabilitat molt gran.

Dóna informació molt valuosa.

Parla poc, però fa preguntes complicades de respondre.

No se sent a gust com és.

Viu amb angoixa.

Espanta un animal a causa del seu aspecte.

Viu sense angoixa.

Domina la seva mida a voluntat, gràcies a l'experiència.

Lluita amb valentia contra algú que li supera la mida.

Àlícia

Erugot

Coloma

Capítol VI. «Porc i pebre»

Completeu les frases següents amb les paraules de les etiquetes. Penseu que n'hi haurà algunes que us caldrà repetir i, en canvi, d'altres que us sobran:

miolar	Reina	somriure	cantar	vent	mainadera
soroll	defensa	porquet	Duquessa	fum	peix
seure	ataca	baralla	ocells	festa	bojos
content	granota	minvar	coets	enfadat	no hi anirà
tussin	créixer	pebre	hi anirà	esternudin	plats

1. Sense saber-ho, l'Alícia ha arribat a casa de la _____.
2. Des de fora, veu dos lacais, un amb cara de peix i l'altre amb cara de _____, que intercanvien cartes.
3. Quan la nena truca a la porta, el lacai amb cara de _____ l'avisava que és absurd que ho faci, perquè de dins la casa no la sentiran a causa del _____.
4. És fàcil deduir que dins la casa hi ha una _____, perquè fins i tot a l'exterior arriben els _____ que algú llença.
5. El lacai no té altra intenció que _____ a la porta durant dies i dies.
6. Alícia entra a la cuina de la casa, on hi ha la _____ amb un nadó al braç.
7. L'ambient està carregat de _____, la qual cosa provoca que la Duquessa i el nadó _____ sense parar.
8. Dins la cuina, també hi ha la cuinera i un gat que no para de _____.
9. La cuinera _____ la _____ i el nadó amb tot el que té a l'abast de la mà.
10. Davant el desafiament de l'Alícia, la _____ exclama «Que li tallin el cap!».
11. La _____ encarrega a l'Alícia que faci de _____, perquè ha d'anar a jugar a croquet amb la _____.
12. El nadó és, en realitat, un _____. La nena el deixa anar a prop del bosc.
13. El gat de Cheshire se li apareix a dalt d'un arbre i l'avisava que, agafi el camí que agafi, hi trobarà _____.
14. El gat de Cheshire li demostra que ell també és boig explicant-li que rondina quan està _____ i que mou la cua quan està _____.
15. A l'Alícia li agradaria anar a jugar a croquet amb la _____, però no hi ha estat convidada. El gat dóna per fet que la nena _____.
16. Quan desapareix, l'última part del cos que és visible és el _____, la qual cosa fa pensar a l'Alícia que ha vist molts gats sense _____, però cap _____ sense gat.
17. L'Alícia s'encamina cap a casa de la Llebre de Març i, quan és a punt d'arribar-hi, mossega el tros de bolet que la fa _____.

Capítol VII. «Una festa de folls prenent el te»

Busqueu en la sopa de lletres les paraules definides (apunteu-les en l'espai numerat). Amb les lletres sobreres, podreu descobrir una interessant reflexió del Barreter:

1. Al voltant de què estan asseguts els personatges que l'Àlícia coneix en aquest capítol?
2. Què creu que és, l'Àlícia, la pregunta sobre corbs i escriptoris que li fa el Barreter?
3. Què li suggereix el Barreter que es talli, a l'Àlícia?
4. Qui diu que no és el mateix veure el que es menja que menjar el que es veu?
5. Qui afirma que no és el mateix que a un li agradi el que li donen que el fet que a un li donin el que li agrada?
6. Qui opina que no és el mateix respirar quan es dorm que dormir quan es respira?
7. Amb quina substància la Llebre de Març ha intentat arreglar el rellotge?
8. Quin aparell (en vertical) té la Llebre de Març que informa sobre el mes de l'any en què es troben?
9. Què li agrada fer, al Liró, tota l'estona?
10. Qui no fa mai res del que el Barreter li demana, perquè estan barallats?
11. De què s'alimentaven les nenes del conte que comença a explicar el Liró?
12. 13. 14. 15. Què dibuixaven les nenes del conte que explica el Liró?
16. Quin tipus d'accés hi ha a la soca d'un arbre, que condueix l'Àlícia de nou a la sala de les portes?
17. On aconseguix accedir, al final, gràcies al que ha après fins ara i als aliments que ha aconseguit?
18. En quin recipient es prepara el te?

1.	10.	B R T E M P S E L T T L E A M P A I S N O S U P A O L E S R J T R M A Q U E U E L E G S M A M A R R R Q L U I S B T A U R N S I E O A H I E T R O L S D I N G U T D E T S C E L E C I S I S B O E E N A E D L M L S R E L A C N R B I O E E N O A L L A N I V E D N E M R S S T E L L U L L F A R I A A Q U R A S Q I L I M E M O R I A T O O A R S T E T E R A Ç T E L P M O Q U E T S N O J T I M U V O L G U E S S I S A M B E L R E L L O T G E M A N T E G A
2.	11.	
3.	12.	
4.	13.	
5.	14.	
6.	15.	
7.	16.	
8.	17.	
9.	18.	
Frase oculta		

Capítol VIII. «El camp de croquet de la Reina»

Uniu els elements de les dues columnes per formar frases que resumeixin el capítol:

Els jardiniers falsifiquen el color de les roses

amb l'argument que és una criatura.

La comitiva del Rei i la Reina de Cors està formada, majoritàriament,

aquí decideixi sobre el seu gat.

El Rei intercedeix per Àlicia davant la Reina

Demana ajuda a la Reina.

Es juga a croquet

per cartes.

A mitja partida,

n'hi ha prou que tingui cap.

El Rei no sap solucionar cap entrebanc.

s'apareix el gat de Cheshire.

El botxí opina que, per decapitar algú,

per haver colpejat la Reina.

El Rei pensa que, per decapitar algú,

perquè la Reina no els faci tallar el cap.

L'Àlicia suggereix que sigui la Duquessa

amb eriçons i flamencs vius i sense cap ordre.

La Duquessa està condemnada a mort

cal que el cap estigui unit a alguna cosa.

Capítol IX. «La història de la Tortuga d'imitació»

Senyaleu la resposta correcta:

1. Com reaccionen la Duquessa i la Reina quan es retroben?
 - a) S'enfurismen.
 - b) S'ignoren.
 - c) Actuen com si res no hagués passat.
2. Per què l'Àlícia es promet no tenir mai pebre a casa, quan sigui duquessa?
 - a) Fa tenir mal caràcter.
 - b) Fa esternudar.
 - c) Fa plorar els ulls.
3. Quina teoria té la Duquessa sobre la moral?
 - a) No serveix per a res.
 - b) Totes les coses en tenen una.
 - c) No paga la pena tenir-ne.
4. Com acaba la sentència següent, segons la Duquessa? Com més tinc jo...
 - a) menys tens tu.
 - b) més tens tu.
 - c) més tenim les dues.
5. El joc s'acaba quan els jugadors estan...
 - a) lesionats.
 - b) detinguts.
 - c) amagats.
6. Per què és paradoxalment raonable que la Tortuga estudiés *Marografia* en lloc de *Geografia*?
 - a) Perquè és el país de les meravelles.
 - b) Perquè l'escola era al mar.
 - c) Perquè tractava sobre mares.
7. Per què mai no s'arriba a decapitar cap condemnat?
 - a) Són indultats pel Rei.
 - b) Fugen de la presó.
 - c) El botxí no és capaç d'executar-los.
8. Com que l'Àlícia no coneix la Tortuga d'imitació, la Reina...
 - a) l'acompanya a veure-la.
 - b) ordena al Grifó que la hi dugui.
 - c) ordena que li tallin el cap.
9. Quin sembla ser l'estat d'ànim de la Tortuga d'imitació?
 - a) Tristesa.
 - b) Alegria.
 - c) Ira.
10. El nombre de classes, cada dia,
 - a) era igual.
 - b) augmentava.
 - c) minvava.
11. Quina assignatura es feia a l'escola de la Tortuga, que la convertia en tan selecta?
 - a) Rentar la roba.
 - b) Hípica.
 - c) Maquillatge.

Capítol X «La Contradansa de les llagostes»

Desxifreu el codi secret per llegir un resum del capítol.

A cada número, li correspon una lletra de l'alfabet. Fixeu-vos-hi: les vocals ja hi apareixen totes.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	
3				17				19						9						18						

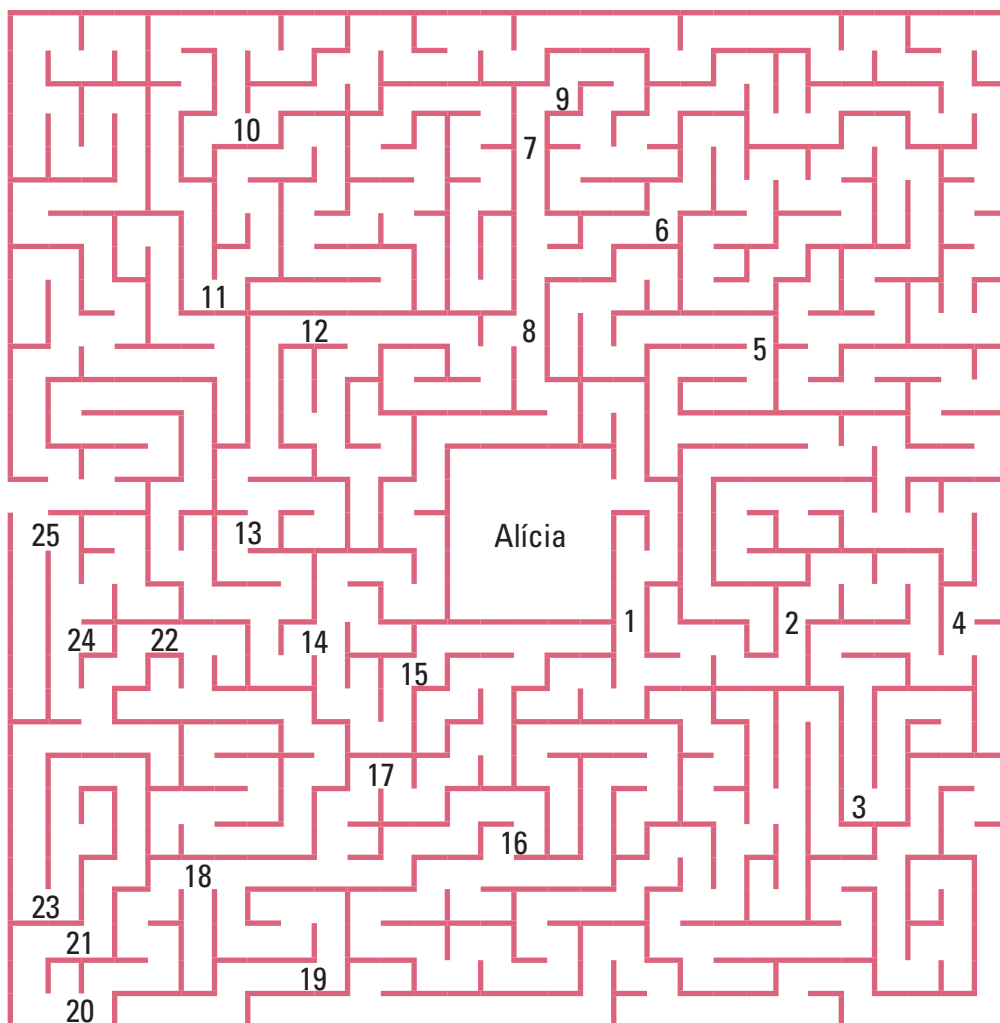
$\frac{O}{7\ 9\ 11}$ $\frac{U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{A}{13}$ $\frac{I\ A}{7\ 19\ 3}$ $\frac{O}{8\ 9}$ $\frac{A}{21\ 3}$ $\frac{O\ E\ U}{7\ 9\ 8\ 17\ 2\ 18\ 4}$
 $\frac{A\ I}{11\ 3\ 19}$ $\frac{A}{7\ 3\ 5}$ $\frac{A\ O\ A}{13\ 13\ 3\ 2\ 9\ 1\ 4\ 3}$ $\frac{E}{17\ 13}$ $\frac{I\ Ó}{2\ 25\ 19\ 24}$
 $\frac{I}{19}$ $\frac{A}{13\ 3}$ $\frac{O}{4\ 9\ 25\ 4\ 18\ 2\ 3}$ $\frac{A}{15}$ $\frac{I\ I\ A\ I\ Ó}{19\ 11\ 19\ 4\ 3\ 7\ 19}$ $\frac{O\ E}{15\ 9\ 8\ 17\ 8}$
 $\frac{E}{5\ 17\ 25}$ $\frac{E}{24\ 17\ 4}$ $\frac{U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{A\ O}{4\ 3\ 11\ 5\ 9\ 7}$ $\frac{O}{8\ 9}$ $\frac{O\ E\ I}{7\ 9\ 8\ 17\ 19\ 12}$
 $\frac{A}{13\ 3}$ $\frac{O}{7\ 9\ 8\ 4\ 25\ 3\ 15\ 3\ 8\ 1\ 3}$ $\frac{A\ A\ A}{15\ 17}$ $\frac{E}{13\ 17\ 1}$ $\frac{A\ O}{13\ 13\ 3\ 2\ 9\ 1\ 4\ 17\ 1}$
 $\frac{A\ I}{3\ 19\ 12}$ $\frac{I}{15\ 9\ 8\ 7\ 1}$ $\frac{O}{5\ 25\ 19\ 11\ 17\ 25}$ $\frac{A}{13\ 3}$ $\frac{I\ E}{21\ 19}$
 $\frac{E}{17\ 12\ 5\ 13\ 19\ 14\ 18\ 17\ 8}$ $\frac{I\ U\ E}{19}$ $\frac{I}{15\ 17\ 1\ 5\ 25}$ $\frac{É}{17\ 8}$ $\frac{E\ A}{24\ 3\ 8}$
 $\frac{U}{18\ 8\ 1}$ $\frac{A\ O}{5\ 3\ 1\ 1\ 9\ 1}$ $\frac{O}{7\ 9\ 8\ 1\ 19\ 1\ 4\ 17\ 19\ 12}$ $\frac{E\ I}{3}$ $\frac{A}{22\ 3\ 13\ 13\ 3\ 25}$
 $\frac{A}{3}$ $\frac{A}{13\ 3}$ $\frac{A}{5\ 13\ 3\ 4\ 20\ 3}$ $\frac{A\ O\ A}{3\ 19\ 21\ 9\ 25\ 3}$ $\frac{U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{E}{17}$
 $\frac{A}{13\ 13\ 3\ 8\ 7\ 17\ 8}$ $\frac{E}{3\ 13}$ $\frac{A}{11\ 3\ 25}$ $\frac{E}{22\ 17\ 8}$ $\frac{A\ O}{24\ 9\ 25\ 4}$ $\frac{A\ O}{13\ 13\ 3\ 2\ 9}$
 $\frac{E}{1\ 4\ 17\ 1}$ $\frac{A}{3\ 13}$ $\frac{O}{4\ 9\ 25\ 4\ 18\ 2\ 3}$ $\frac{U\ A}{7\ 3\ 8\ 4\ 3}$ $\frac{U\ A}{18\ 8\ 3}$
 $\frac{A}{7\ 3\ 8}$ $\frac{Ç\ Ó}{1\ 9\ 22\ 25\ 17}$ $\frac{O\ E}{13\ 13\ 18}$ $\frac{U\ Ç\ O}{9\ 1}$ $\frac{I}{19}$ $\frac{E\ I\ A}{17\ 12\ 5\ 13\ 19\ 7\ 3}$
 $\frac{U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{A}{3\ 13}$ $\frac{A}{11\ 3\ 25}$ $\frac{Ó}{1\ 8}$ $\frac{E}{17\ 13\ 1}$ $\frac{E\ A\ E\ A}{17\ 8\ 7\ 3\ 25\ 25\ 17\ 2\ 3\ 4\ 1}$
 $\frac{E}{15}$ $\frac{U}{17\ 8\ 13\ 18\ 1\ 4\ 25\ 3\ 25}$ $\frac{A}{13\ 17\ 1}$ $\frac{A\ E}{1\ 3\ 22\ 3\ 4\ 17\ 1}$
 $\frac{E}{15\ 17\ 1\ 5\ 25}$ $\frac{É}{1}$ $\frac{É}{13}$ $\frac{A\ I}{3\ 13}$ $\frac{I\ A}{7\ 19\ 3}$ $\frac{U\ I\ E}{14\ 18\ 19}$ $\frac{E}{17\ 13\ 1}$
 $\frac{A}{8\ 3\ 25\ 25\ 3}$ $\frac{A}{13\ 17\ 1}$ $\frac{E}{1\ 17\ 10\ 17\ 1}$ $\frac{A\ E\ U\ E}{3\ 10\ 17\ 8\ 4\ 18\ 25\ 17\ 1}$
 $\frac{E}{15\ 17\ 1}$ $\frac{U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{A}{21\ 3}$ $\frac{A\ I\ A}{3\ 25\ 25\ 19\ 22\ 3\ 4}$ $\frac{A}{3\ 13}$ $\frac{A\ I}{5\ 3}$ $\frac{I}{1}$
 $\frac{E}{15\ 17}$ $\frac{E}{13\ 17\ 1}$ $\frac{E\ A\ E\ E}{11\ 17\ 25\ 3\ 10\ 17\ 13\ 13\ 17\ 1}$ $\frac{E}{17\ 13}$ $\frac{I\ Ó}{2\ 25\ 19\ 24}$
 $\frac{I}{13\ 19}$ $\frac{E}{15\ 17\ 11\ 3\ 8\ 3}$ $\frac{A}{14\ 18\ 17}$ $\frac{U\ E}{25\ 17\ 7\ 19\ 4\ 19}$ $\frac{E\ I\ I}{18\ 8}$ $\frac{U\ E\ A}{5\ 9\ 17\ 11\ 3}$
 $\frac{O\ E\ U}{7\ 9\ 8\ 17\ 2\ 18\ 4}$ $\frac{E}{5\ 17\ 25}$ $\frac{O\ A}{7\ 9\ 11\ 5\ 25\ 9\ 10\ 3\ 25}$ $\frac{I}{1\ 19\ 1}$ $\frac{A}{21\ 3}$
 $\frac{O\ E\ I}{7\ 9\ 8\ 17\ 25\ 4\ 19\ 4}$ $\frac{E}{17\ 8}$ $\frac{U\ A}{18\ 8\ 3}$ $\frac{E\ O\ A}{5\ 17\ 25\ 1\ 9\ 8\ 3}$ $\frac{I\ E}{15\ 19\ 24\ 17\ 25}$
 $\frac{E}{17\ 8\ 4}$ $\frac{U\ A}{14\ 18\ 3\ 8}$ $\frac{A\ A\ A}{3\ 7\ 3\ 22\ 3}$ $\frac{A}{13\ 3}$ $\frac{O\ U\ A}{4\ 9\ 25\ 4\ 18\ 2\ 3}$
 $\frac{A}{7\ 3\ 8\ 4\ 3}$ $\frac{U\ A}{18\ 8\ 3}$ $\frac{A}{7\ 3\ 8}$ $\frac{Ç\ Ó}{24\ 19\ 8\ 1}$ $\frac{I}{14\ 18\ 17}$ $\frac{U\ A}{18\ 8\ 3}$
 $\frac{E\ U}{10\ 17\ 18}$ $\frac{U\ A\ A}{13\ 13\ 18\ 8\ 23\ 8\ 3}$ $\frac{A\ U\ E}{14\ 18\ 17}$ $\frac{I\ A}{7\ 25\ 19\ 15\ 3}$ $\frac{O\ E}{7\ 9\ 11\ 17\ 8}$ $\frac{Ç\ A}{3}$
 $\frac{E}{17\ 13}$ $\frac{O}{5\ 25\ 9\ 7}$ $\frac{É}{1}$ $\frac{I}{17\ 13\ 1}$ $\frac{E}{19\ 8\ 4\ 17\ 25\ 25\ 9\ 11\ 5}$

Capítols XI i XII. «¿Qui va robar els pastissos?» i «La declaració d'Àlícia»

Sense voler-ho, la situació de l'Àlícia s'ha anat complicant, fins que pot resultar-li molt difícil sortir de l'embolic en què es troba, com si fos al bell mig d'un laberint.

Per ajudar-la, determineu quines de les afirmacions sobre el capítol són veritables. Si seguïeu el camí que us marca la seva numeració, en trobareu la sortida:

1. Quan Àlícia torna, es troba que està a punt de començar un judici.
2. No ha assistit mai a cap judici, però identifica el jutge (el Rei) i els membres del tribunal.
3. Abans de començar, els membres del tribunal ja escriuen a les pissarres que l'acusat és culpable.
4. La Sota de Cors està acusada de menjar-se els pastissos de la Reina.
5. El primer testimoni que declara és la Llebre de Març.
6. El Rei ordena al testimoni que es tranquil·litzi, però això fa que es posi més nerviós.

7. Com que vol ajudar la Sota de Cors, l'Àlícia es menja un tros de bolet per fer-se gegantina.
8. El Liró se sent molest per la grandària de l'Àlícia, ja que li pren espai.
9. El testimoni declara que volia un dels pastissos de la Reina per acompanyar el te.
10. Quan acaba la seva declaració, tots els presents aplaudeixen dempeus.
11. La cuinera de la Duquessa, que és el segon testimoni, es presenta amb un dels pastissos robats a la mà.
12. La cuinera es nega a prestar declaració, d'entrada, però acaba explicant que els pastissos es fan amb pebre.
13. El tercer testimoni cridat a declarar és l'Àlícia.
14. Com que és tan gran i s'aixeca d'una revolada, fa caure la tribuna del jurat.
15. L'Àlícia declara que no té cap informació sobre el fet que es jutja.
16. El Rei vol que l'Àlícia es converteixi en guardiana del regne.
17. La Sota de Cors és acusada de ser l'autora d'una carta escrita amb una lletra que no és la seva i que no està signada ni va dirigida a ningú.
18. L'Àlícia exposa que els versos llegits pel Conill Blanc no tenen cap sentit.
19. El Rei desxifra correctament el contingut dels versos, que és una confessió del llangardaix Bill.
20. La Reina demana que s'emeti la sentència abans que el veredict.
21. L'Àlícia es rebel·la davant tanta insensatesa, tot i l'amenaça de ser decapitada, i planta cara a la Reina.
22. Totes les cartes li fan costat i demanen a la Reina que abdiqui i que abandoni el regne.
23. L'Àlícia es desperta i s'adona que està ajaguda sobre la falda de la seva germana.
24. L'Àlícia comprèn que tot ha estat un somni i l'explica a la seva germana.
25. La germana de l'Àlícia imagina que, quan la nena ja serà adulta, guardarà sempre en la memòria aquest record de la infància i que, potser, l'explicarà a altres criatures.

3

Després de llegir

1 Els personatges

1.1 Alícia, la protagonista

a) Quines de les característiques següents descriuen l'Alícia? Marqueu-les:

feliç	aventurera	innocent	desagraïda	agressiva
egoista	valenta	educada	curiosa	amable
esbojarrada	intel·ligent	afable	insegura	venjativa

b) Segurament heu marcat algunes característiques que semblen antònimes. No és una incoherència, sinó una conseqüència de l'evolució psicològica de la protagonista, la qual, en la seva aventura, no es transforma només físicament.

Llegiu aquests fragments del llibre i, després, feu l'activitat que trobareu a continuació:

Al principi...

[...] es va adonar que s'havia oblidat de la claueta d'or, i, quan va tornar a la taula a buscar-la, es va adonar que no la podia abastar; la podia veure perfectament a través del cristall, i va fer tot el possible per enfilar-se per una de les potes de la taula; però relliscava massa i, quan es va cansar d'haver-ho intentat, la pobra criatura es va asseure a terra i es va posar a plorar. (p. 14)

«[...] Ai, estimada Dinah, em pregunto si ens tornarem a veure mai més!». I en aquest moment, la pobra Alícia va tornar a plorar, perquè es trobava molt sola i deprimida. (p. 34)

«Estàs satisfeta, com ets ara?», va dir l'Erugot.
«Bé, m'agradaria ser una miqueta més gran, senyor, si no li sap greu», va dir l'Alícia; «tres polzades és una alçada tan miserable!». (p. 53)

«No ho sabia que els gats de Cheshire sempre somriguessin, ni tan sols que els gats en general ho poguessin fer».

«Tots ho poden fer», va dir la Duquessa, «i quasi tots ho fan».

«Jo no en conec cap que ho faci», va dir l'Alícia educadament i contenta d'haver entaulat una conversa.

«Tu no saps gaire res», va dir la Duquessa, «i això sí que és un fet». (p. 63)

«Sisplau, ¿em podries dir quin camí he d'agafar des d'aquí?».

«Això depèn molt d'on vulguis arribar», va dir ell.

«M'és força igual...», va replicar l'Alícia. (p. 68)

Al final...

Es va trobar una altra vegada a la gran sala i a la vora d'aquella tauleta de cristall. «Aquesta vegada me'n sortiré més bé», es va dir, i va començar per agafar la claueta d'or i obrir la porta que donava al jardí. Després es va posar a mossegar el bolet (n'havia guardat un trosset a la butxaca) fins que va tenir més o menys un peu d'alçada. Després va agafar el passadís estret i finalment va arribar a aquell jardí tan bonic. (p. 84)

Hi havia una discussió entre el botxí, el Rei i la Reina, que parlaven tots alhora, mentre que els altres estaven callats i tenien l'aspecte de sentir-se molt molestos.

Quan van veure l'Àlícia, tots tres li van demanar que resolgués la qüestió. (p. 95)

«Quina insensatesa!», va dir l'Àlícia en veu alta, «això de donar la sentència abans del veredicte!».

«Muts i a la gàbia!», va dir la Reina tornant-se tota vermella.

«No callaré», va dir l'Àlícia.

«Que li tallin el cap!», va dir la Reina, cridant tant com va poder. No es va moure ningú.

«Ja no us fa cas ningú», va dir l'Àlícia (en aquells moments ja havia recuperat la seva alçada habitual). «No sou res més que un joc de cartes!». (p. 137)

Un cop llegits els fragments, digueu si les afirmacions següents són certes o falses:

Al principi...

a. Es desespera i plora quan no sap resoldre una situació difícil.

b. Confia sempre en la seva capacitat de deducció.

CERTA

c. Fa camí decidida, sense recordar-se dels qui ha deixat a la superfície.

d. No es veu capaç de sortir-se'n sola.

FALSA

e. Se sent insegura, poca cosa.

f. Té clar el camí que ha de fer, on va i què vol aconseguir.

Al final...

a. No sap com reaccionar davant les dificultats.

b. Aprèn de la seva experiència. Coneix el seu cos i el domina.

CERTA

c. S'atimoreix davant personatges poderosos.

d. Dóna consell a altres personatges.

FALSA

e. Se sent insegura i demana ajuda.

f. Es rebel·la contra el que creu injust o absurd.

- c) A mesura que avança l'obra, anem coneixent com és Alícia psicològicament. En canvi, no n'hi ha cap descripció física.

Imagineu que, mentre la nena és al país de les meravelles, la seva germana s'ha adonat de la seva desaparició i ha demanat ajuda. Quina descripció podria donar-ne a la policia? Escriviu-la.

Si ho voleu, podeu guiar-vos amb la il·lustració original o amb la de la versió del film de Walt Disney.

	Descripció
	
	

1.2.2. Els secundaris més importants

- a) Entre els personatges secundaris, n'hi ha que destaquen per la seva presència o per l'impacte que produeixen en la protagonista. Podeu dir quin personatge pronuncia aquestes paraules?

«I tu, ¿qui ets?»
(p. 47)

«Tots som bojos, aquí: jo sóc boig i tu ets boja».
(p. 69)

«¿Per què un corb s'assembla a un escriptori?»
(p. 74)

«Un costat et farà més alta i l'altre, més baixa.»
(p. 54)

«Pots agafar el camí que vulguis», [tots duen a algun lloc] «només cal que caminis una distància prou llarga».
(p. 68)

«Et regalo tot el que he dit fins ara».
(p. 100)

«Que li tallin el cap!»
(p. 89)

«Per això se'n diu un curs, perquè els dies són cada dia més curts».
(p. 107)

«Anem a la riba, i després t'explicaré la meua història».
(p. 25)

««Hem de cremar del tot la casa!»
(p. 42)

«Si coneguessis el Temps tan bé com jo, no parlaries de "matar-lo"».
(p. 77)

«Totes les coses tenen una moral, si la hi saps trobar».
(p. 98)

«Muts i a la gàbia!»
(p. 137)

- b) Ajudants i antagonistes

Debateu oralment a l'aula quins personatges ajuden l'Àlicia en el seu recorregut i quins se li oposen, i argumenteu-ho amb exemples. Aneu fent una taula a la pissarra i escriviu-hi el nom del personatge. Qui ho sap? Potser no tots i totes estareu d'acord:

Personatges:

Ratolí	Reina de Cors	Gat de Cheshire	Conill Blanc
Erugot	Duquessa	Rei de Cors	

c) La Reina de Cors és el personatge que té el poder al país de les meravelles. Com és? Senyaleu-ne les característiques:

dèspota	egoista	immadura	pacient	amable
cruel	magnànima	capriciosa	temuda	sàvia
altruista	protectora	venjativa	generosa	dominant

1.3 Les personificacions

«¿Serviria d'alguna cosa, ara», va pensar l'Àlícia, «parlar amb aquest ratolí? Tot és tan diferent de sempre, aquí, que no m'estranyaria gaire que el ratolí pogués parlar». (p. 22)

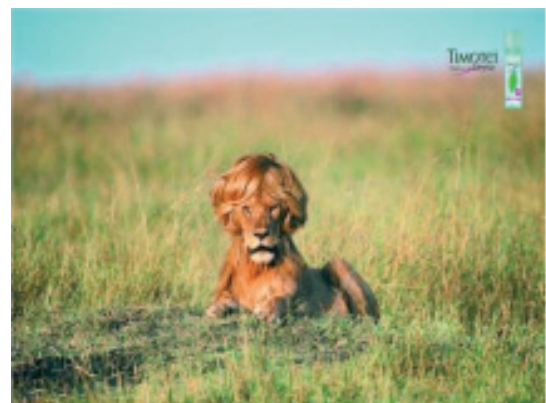
La majoria dels personatges de la novel·la no són persones sinó animals i, fins i tot, objectes que tenen característiques humanes. Atribuir qualitats humanes a éssers no racionals, objectes o fenòmens naturals és una figura retòrica que anomenem **personificació** o **prosopopeia**.

1.3.1. Quines característiques humanes tenen els personatges següents? Quines són pròpies d'un animal? Quines són màgiques?

	animals	humanes	màgiques
El Conill Blanc			
El gat de Cheshire			
El Ratolí			
L'Erugot			

1.3.2. Aquests recurs literari és molt corrent en les llegendes, però segur que el coneixeu perquè s'utilitza molt en el món de la publicitat:

- Visioneu aquesta presentació digital que parla de la **personificació en la publicitat**, en la qual podeu trobar-ne alguns exemples.
- Mireu aquest dos anuncis i expliqueu per què són personificacions i per què la personificació és un recurs efectiu per vendre el producte:

- c) Feu una llista d'anuncis de televisió o de la premsa que utilitzin la personificació per vendre el producte (penseu en cereals que tenen vida pròpia o cotxes que es condueixen sols, per exemple):

ANUNCIS AMB PERSONIFICACIONS

1.

2.

3.

1.3.3. En el folklore popular, els animals han representat característiques humanes, sovint per tal de transmetre una moral, un contingut didàctic. En la majoria dels casos, era una manera de prevenir els infants sobre perills o d'adoctrinar-los per ser bons, treballadors i responsables.

- a) Coneixeu alguna faula? Ben segur que sí. Expliqueu-la oralment a les companyes i als companys.
- b) Sabeu quins d'aquests animals han representat, tradicionalment, les característiques humanes següents? Escriviu-los en els cercles.

Si us cal, podeu cercar informació al web [RondCat](#), creat per la Universitat Rovira i Virgili. És un cercador de rondalles catalanes. Si poseu el nom de l'animal com a «paraula clau», tindreu accés a totes les rondalles catalanes en què apareix:

serp	llop	gos	abella	lleó
formiga	guineu	xai	cigala	corb

peresa	poder	malícia / astúcia
fidelitat	laboriositat	docilitat

- c) Amb quins animals representaríeu les característiques següents? Escriviu-ho. Després, inventeu una faula de cinc línies com a màxim en què aparegui un d'aquests animals associat a la característica corresponent:

cobdícia

agilitat

saviesa

covardia

vanitat

Narració:

- d) La poesia ha estat un altre àmbit en què els animals han tingut un paper protagonista. A manera d'endevinalla, mireu d'esbrinar sobre quines bèsties tracten aquests poemes. Escriviu-les com a títols:

a.	b.	c.
<p>Carregueu-me bé la pila que he de fer molta claror, assegada en branquilló que és cosa que molt s'estila.</p> <p>Ja ve la fosca i, tot d'una, encenc el meu fanal verd, instal·lada prop d'un gerd per engelosir la lluna.</p> <p>Sóc un estel de la terra; si mà incivil em desterra i em reclou dintre d'un got, m'apagaré de seguida, i que la mà entossudida em torni a encendre si pot.</p> <p style="text-align: right;">Mercè Rodoreda</p>	<p>És la primera vegada que ataco un erro molt vell: no he mai topat un Sant Jordi ni mai tastat un anyell, ni he volat damunt les serres ni he fet cap mort ni ferit, per la raó, tan senzilla, de no haver mai existit.</p> <p>Capireu que no tinc culpa ni em sabríeu condemnar si un poruc va somiar-me i un pintor se'm va empesca.</p> <p>I vegeu si en són d'estranyes les manies d'un boirós; com em reca de no veure'm com em veien els pintors!</p> <p style="text-align: right;">Josep Carner</p>	<p>No captin tes orelles el reny injust, l'ordre abusiva.</p> <p>Meselles han Esdevingut tes anques de tantes vergassades gratuïtes.</p> <p>Practiques la doctrina de l'esforç mínim. Només el deure estricte! No ets servil com el gos, ni complaent com el cavall.</p> <p>Ni ensuperbit esclau com l'home que et fustiga.</p> <p style="text-align: right;">Pere Quart</p>

- e) Per continuar aprenent coses sobre el bestiar, feu les activitats interactives sobre el de **Pere Quart**, a l'espai web de propostes de lectura de [l'edu365.cat](http://edu365.cat).

1.4

D'animals fantàstics, és a dir, animals que no existeixen i que són fruit de la imaginació, a *Àlícia al país de les meravelles* hi trobem l'exemple del grifó.

a) Busqueu informació sobre aquests éssers mitològics (atenció: en trobareu dos que estan formats, en part, per éssers humans):

Nom	Imatge	Descripció	Informació bàsica
Au Fènix			
Unicorn			
Centaure			
Minotaure			
Sirena			

b) El bestiari popular català està format, entre d'altres, per animals fantàstics. Podeu identificar aquestes quatre bèsties? Consulteu l'entrada de la *Viquipèdia* sobre el [bestiari popular català](#).

 <p>a. _____</p>	 <p>b. _____</p>
 <p>c. _____</p>	 <p>d. _____</p>

- c) Hi ha bestiar popular, en el vostre poble o ciutat? Si és així, quins animals hi surten?
- d) Inventeu un animal fantàstic que representi el vostre poble o barri. Podeu dibuixar-lo o dissenyar-lo digitalment, fent un muntatge fotogràfic, per exemple. Escriviu-ne la descripció i digueu per què seria representatiu de la vostra localitat.

2 Adaptacions

2.1 Alcía

L'obra més popular de Lewis Carroll ha estat traduïda a moltes llengües i se n'han fet moltes versions, la majoria com a contes il·lustrats. D'Alcíes, n'hi ha d'incomptables. Observeu, per exemple, aquest recull d'il·lustracions que apareixen a la revista digital *Pinzellades al món*:

Podeu veure'n més a l'[apunt del bloc](#) de la revista.

- a) Quina il·lustració es correspon millor a la idea que us heu fet de la protagonista i del món que ha visitat? Podeu escollir-la entre les que heu vist més amunt o buscar-la a Internet o en qualsevol llibre.

Ensenyeu-la a les companyes i companys, i expliqueu el perquè de la vostra tria.

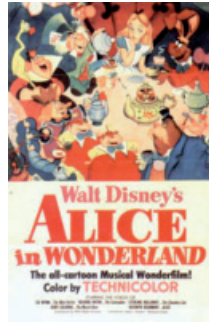
2.2 Suports diversos

Però *Alícia al país de les meravelles* també ha estat adaptada en nombroses ocasions i ha inspirat moltes altres obres en diverses llengües. Trobem des d'adaptacions cinematogràfiques fins a còmics, passant per videojocs, obres teatrals, espectacles musicals o sèries de televisió. Entre elles:

- Films

El 1903, s'estrenava a Gran Bretanya el primer film que l'adaptava, una **pel·lícula muda** dirigida per Cecil Hepworth i Percy Stow.

moviepostercollectors.com
La primera adaptació de Disney arribaria el 1951, en dibuixos animats.

MoviePosterDB
Disney crearia una Àlicia adulta que torna al país de les meravelles, el 2010. Va ser dirigida per Tim Burton.

- Sèries de televisió

IMDb

Entre el 1991 i el 1995, el canal de televisió Disney Channel (EUA) tenia, a la seva programació, la sèrie *Adventures in Wonderland*, de cent capítols.

La televisió japonesa va fer-ne una sèrie d'animació, els anys 1983 i 1984. Tenia 52 capítols.

- Espectacles

SimplyStreep

Meryl Streep protagonitzava, el 1980 i el 1981, l'espectacle musical *Alice in concert*, al Public Theater de Nova York, en el paper de la protagonista.

semireia

El 2009, l'actriu Carlota Subirós dirigia i interpretava l'obra teatral *Àlicia. Un viatge al país de les meravelles*, al Teatre Lliure, a Barcelona.

- Altres

[Moby Games](http://MobyGames)
Videojoc (2000)

lunchbox
Aplicació per a telèfon mòbil. Joc.

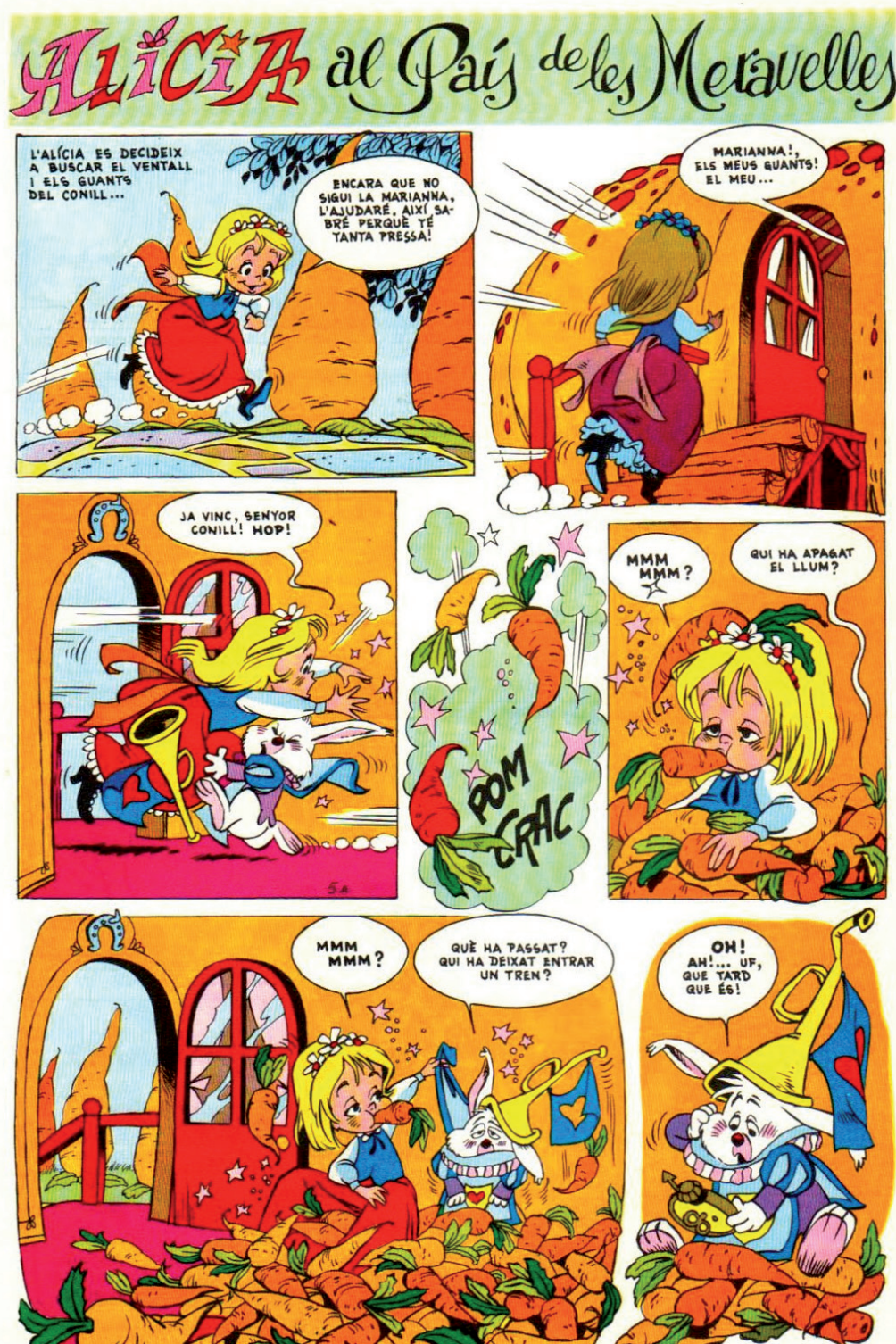

[Comic Book Resources](http://ComicBookResources)
Còmic

a) En grups, penseu altres possibles adaptacions:

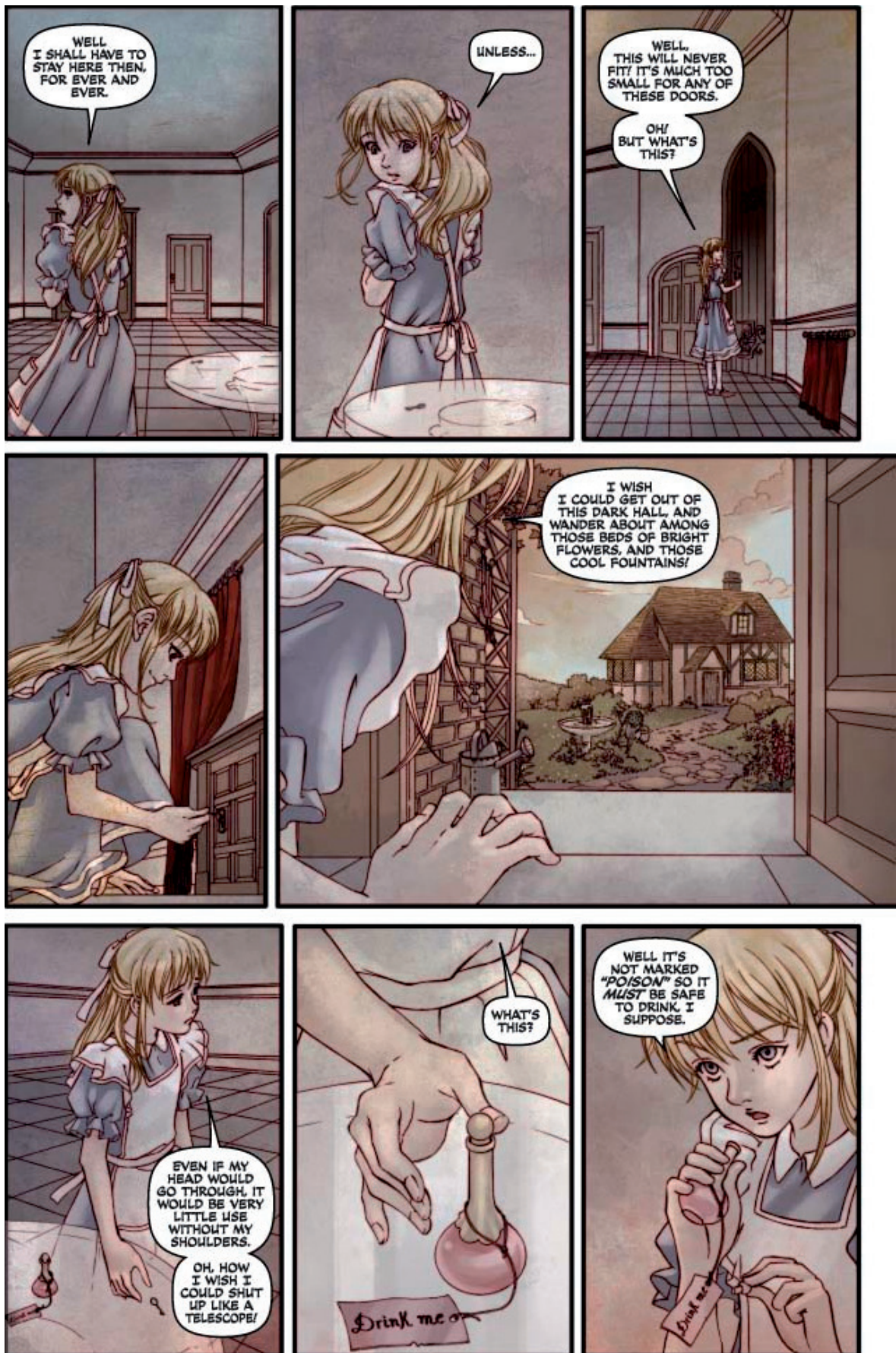
1.
2.
3.
4.
5.

b) Llegiu aquest còmic, publicat el 1967 dins la revista *L'infantil* (número 48). És fidel a l'obra original?

Patufets

c) Ara, observeu una de les pàgines del còmic *The complet Alice in Wonderland*, a les quals s'ha esborrat el text original de les bafarades. Deduïu de quin moment de la història es tracta i reescriu-les:

- d) Trieu un moment de la història i proveu de fer-ne un còmic. Tingueu en compte que:
- podeu fer-lo per parelles,
 - si repartiu escenes consecutives entre els qui sou a classe, després podeu fer-ne una exposició penjant els còmics en ordre cronològic. Serà interessant veure com la història canvia d'estil a cada pàgina.
- e) Imagineu-vos que formeu part de l'equip que ha de fer una nova adaptació cinematogràfica de la novel·la. En grups, feu un primer esborrany del projecte, basant-vos en un fragment de l'obra.

Decidiu:

Fragment de l'obra sobre el qual treballareu:

Tipus d'adaptació (fidel, lliure, animació, tradicional...):

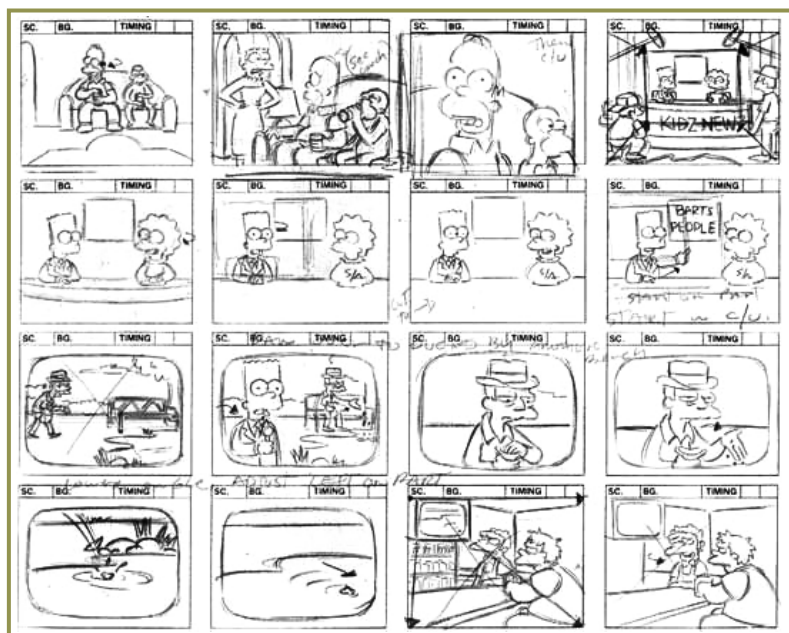
Principals actrius i actors (si és d'animació, els que donaran la veu als personatges):

Personatge

Actriu/Actor

Música:

I, finalment, feu-ne el guió il·lustrat o *storyboard*, és a dir, una previsió dels plans que apareixeran a l'escena, feta amb dibuixos més o menys esquemàtics. En l'espai web VISUAL3DPRODUCTO en trobareu molts exemples, com aquest d'una escena de la popular sèrie Els Simpson:

VISUAL3DPRODUCTO

Comproveu si podeu aprofitar alguna de les vinyetes que heu fet en l'activitat anterior.

3 Textos diversos

3.1 El text narratiu

3.1.1. *Alícia al país de les meravelles* és una novel·la, un text narratiu. Presenta, per tant, les característiques generals d'aquest tipus de text:

EL TEXT NARRATIU	
<p>La narració és un mode d'organitzar el discurs que pretén relatar els fets d'uns personatges que s'han produït al llarg del temps. És la forma més utilitzada en la comunicació, perquè en una conversa és habitual explicar coses. La narració normalment no apareix en estat pur. Els textos narratius inclouen la descripció i el diàleg.</p> <p>Hi ha diversos gèneres narratius: el conte, la novel·la, la narració periodística, etc. Tots, però, segueixen una estructura semblant.</p>	<p>Estructura dels textos narratius</p> <p>Plantejament És la part inicial del relat; subministra els antecedents necessaris perquè el lector compregui el relat de forma íntegra. Es presenta el tema, els personatges, i les propietats del temps i del lloc.</p> <p>Nus En aquesta part es desenvolupen els esdeveniments. Es produeix una complicació que modifica l'estat precedent i desencadena el relat. El moment més interessant de la successió de fets constitueix el clímax. Sol ser la part més extensa del relat.</p> <p>Desenllaç És la part final del relat; on se solucionen els problemes i on s'estableix un estat nou i diferent del primer.</p>

a) Identifiqueu aquestes tres parts en la novel·la que treballem:

Plantejament	Nus	Desenllaç

b) Quina extensió tenen? Especifiqueu-la fent referència a les pàgines que comprèn cada part.

3.1.2. L'ordre dels esdeveniments pot semblar aleatori, arbitrari, però no ho és: amb cada obstacle superat, la protagonista evoluciona, es fa gran. Podríem dir que la novel·la reflecteix el pas de la infantesa a l'edat adulta.

Joc de l'Àlícia

Recordeu amb qui es troba l'Àlícia en cada parada del seu viatge i què li passa? I l'ordre dels esdeveniments?

Comproveu-ho competint en grup en aquesta cursa per la història de l'Àlícia.

Què us cal?

- El full amb el tauler imprès.
- Un dau.
- Fitxes de colors o qualsevol altre objecte que serveixi de distintiu.

Com s'hi juga?

1. Decidiu si, dins el grup, jugareu individualment o per parelles.
2. Per torns, llanceu el dau.
3. Avanceu tantes caselles com punts marqui el dau.
4. De la casella en què heu caigut, digueu:
 - a. Quins personatges hi apareixen.
 - b. A quin capítol correspon (podeu mirar l'índex reproduït a continuació).
 - c. Una breu explicació dels fets que s'hi esdevenen.
5. Si la resposta és correcta, es llança novament el dau. Es pot tirar fins a tres cops seguits.
6. Si la resposta no és correcta o és incompleta, es torna a la casella on s'era anteriorment.
7. Guanya qui primer arriba a la casella «Arribada».

Guia de capítols

I. Llodriguera avall	VII. Una festa de folls prenent el te
II. El bassal de llàgrimes	VIII. El camp de croquet de la Reina
III. Una cursa política i un conte que porta cua	IX. La història de la Tortuga d'imitació
IV. Un encàrrec del Conill Blanc	X. La Contradansa de les llagostes
V. El consell d'un Erugot	XI. ¿Qui va robar els pastissos?
VI. Porc i pebre	XII. La declaració d'Àlícia

<p>Sortida</p> <p>↓</p>	 <p>1</p>	 <p>2</p>	 <p>3</p>	 <p>4</p>
 <p>23</p>	 <p>24</p>	 <p>25</p>	 <p>26</p>	 <p>5</p>
 <p>22</p>	<p>Arribada</p>	 <p>38</p>	 <p>27</p>	 <p>6</p>
 <p>21</p>	 <p>37</p>	<p>Alicia DE LES MERAVELLES</p>	 <p>28</p>	 <p>7</p>
 <p>20</p>	 <p>36</p>	 <p>33</p>	 <p>30</p>	 <p>8</p>
 <p>19</p>	 <p>35</p>	 <p>32</p>	 <p>31</p>	 <p>9</p>
 <p>18</p>	 <p>34</p>	 <p>31</p>	 <p>29</p>	 <p>10</p>
 <p>17</p>	 <p>15</p>	 <p>14</p>	 <p>13</p>	 <p>11</p>
 <p>16</p>	 <p>14</p>	 <p>12</p>	 <p>11</p>	 <p>12</p>

Guia de respostes

Casella	Personatges	Capítol	Fet que s'hi esdevé
1	Conill Blanc	XI	El Conill Blanc crida els testimonis.
2	Alícia, Ratolí	II	El Ratolí i l'Alícia neden al bassal de llàgrimes.
3	Grifó	IX	La Reina demana al Grifó que dugui l'Alícia a conèixer la Tortuga d'imitació.
4	Tortuga d'imitació, Alícia, Grifó	X	La Tortuga d'imitació i el Grifó escenifiquen la contradansa de les llagostes.
5	Barreter	VII	El Barreter explica que està barallat amb el Temps.
6	Ratolí, Alícia i els altres animals que eren al bassal de llàgrimes	III	El Ratolí explica per què no li agraden els gats ni els gossos.
7	Pare Guillem i el seu fill	V	Són personatges dins el poema que recita l'Alícia a l'Erugot.
8	Rei, Reina, Gat de Cheshire	VIII	El Rei, la Reina i el botxí discuteixen sobre si es pot, o no, decapitar el cap del Gat de Cheshire.
9	Alícia, Conill Blanc	II	El Conill Blanc corre perquè té por de la Duquessa, si arriba tard.
10	Alícia, cartes	XII	Enmig del judici, Alícia desperta del somni que ha tingut.
11	Cartes	VIII	Les cartes pinten les roses de vermell.
12	Alícia, cadell de gos	IV	Diminuta, l'Alícia juga a tirar branquillons a un cadell de gos.
13	Barreter	XI	El Barreter declara al judici.
14	Alícia	I	L'Alícia beu un beuratge que la fa empètit per primer cop.
15	Pare Guillem i el seu fill	V	Són personatges dins el poema que recita l'Alícia a l'Erugot.
16	Erugot, Alícia	V	L'Erugot li diu com ho ha de fer per créixer o minvar.
17	Alícia, Duquessa	IX	L'Alícia troba la Duquessa al camp de croquet de la Reina.
18	Reina, Alícia	VIII	La Reina i l'Alícia es coneixen.
19	Alícia, Conill Blanc	IV	Alícia, atrapada dins la casa del Conill Blanc, l'espanta en treure la mà per la finestra.
20	Alícia, nadó/porquet	VI	El nadó de la Duquessa, que s'ha convertit en un porquet, ha quedat a cura de l'Alícia.

21	Alícia, membres del jurat	XII	Quan s'aixeca per prestar declaració, l'Alícia fa caure la tribuna del jurat amb la vora de la faldilla.
22	Rei i Reina	XI	Aquesta imatge no apareix en l'edició catalana. Esdedueix, però, que són el Rei i la Reina asseguts al tron.
23	Alícia	I	L'Alícia acaba de caure per la llodriguera. L'únic pany on encaixa la clau que ha trobat és en una porta massa petita.
24	Cuina, Duquessa, nadó	VI	L'Alícia coneix la Duquessa, que és en una cuina massa carregada de pebre.
25	Llagosta	X	Llagosta que il·lustra la lletra del poema que recita l'Alícia a la Tortuga d'imitació i al Grifó.
26	Alícia	IV	L'Alícia ha quedat atrapada dins la casa del Conill Blanc a causa d'un beuratge que hi ha trobat quan anava a buscar-li els guants.
27	Liró, Llebre de Març, Barreter	VII	El Liró i el Barreter intenten ficar el Liró dins la tetera.
28	Alícia	II	L'Alícia es fa alta després de menjar un tros de pastís trobat sota la taula de vidre on hi ha la clau.
29	Liró, Llebre de Març, Barreter	VII	L'Alícia s'asseu a la taula parada per prendre el te on hi ha el Liró, la Llebre de Març i el Barreter.
30	Alícia, Dodo, altres ocells	III	El Dodo dona a l'Alícia un didal (que ella duia a la butxaca) com a premi per haver guanyat la cursa.
31	Alícia, flamenc	VIII	L'Alícia intenta jugar a croquet al jardí de la Reina.
32	Lacai-Peix, Lacai-Granota	VI	El Lacai-Peix i el Lacai-Granota s'intercanvien cartes davant la porta de la casa de la Duquessa.
33	Grifó, Alícia, Tortuga d'imitació	IX	La Tortuga d'imitació explica la història que justifica per què està tan trista.
34	Gat de Cheshire	VI	Després d'abandonar el porquet, l'Alícia coneix el Gat de Cheshire. Aquest li diu que tothom és boig.
35	Alícia	II	L'Alícia ha de nedar per no ofegar-se al bassal que ha creat amb les seves llàgrimes quan era gegantina.
36	Llangardaix Bill	IV	El llangardaix Bill surt disparat per la xemeneia en rebre una puntada de peu de l'Alícia, que, enorme, és dins la casa del Conill Blanc.
37	Conill Blanc	I	Mentre l'Alícia descansa al sol, un conill passa corrent per davant seu exclamant-se que arriba tard i mirant nerviosament el rellotge de butxaca.
38	Barreter	XI	Després de declarar al judici, el Barreter abandona a corre-cuita la sala.

3.2 El text argumentatiu

Dins la novel·la, també podem trobar-hi altres tipologies textuais:

- a) Llegiu aquesta adaptació del fragment en què el botxí, la Reina de Cors i el Rei de Cors discuteixen sobre si es pot, o no, tallar el cap al Gat de Cheshire (p. 95):

Aquesta conversa ve introduïda pel narrador de la manera següent:

Quan van veure l'Àlícia, tots tres li van demanar que resolgués la qüestió i li van repetir els arguments que tenien. (p. 95)

Els arguments són un dels elements que constitueixen els textos argumentatius.

EL TEXT ARGUMENTATIU

La finalitat del text argumentatiu és exposar una opinió, rebatre, convèncer o fer creure alguna cosa amb la intenció d'influir i modificar l'opinió del lector o l'oient. És el text propi dels editorials, dels articles de col·laboració, de les cartes al director, dels discursos polítics... Són escrits fets per autors que exposen el seu pensament sobre un tema qualsevol que pot interessar perquè és actual o per raons històriques, artístiques, científiques, filosòfiques... És el tipus de text que permet més subjectivitat i es destaca més que cap altre per la qualitat de les expressions i per la força suggestiva del contingut.

Estructura dels textos argumentatius

L'esquema model podria ser el següent:

Introducció o exposició inicial del tema, ja sigui per defensar-lo o contradir-lo, atacar-lo, etc. i també per exposar algunes dades informatives.

Desenvolupament. És la part on se succeeixen encadenats i lligats els diferents arguments, amb inclusió de dades per a reforçar-los.

Conclusió, per resumir la posició de l'emissor; el text argumentatiu pot acabar amb preguntes sense resposta, amb la repetició de l'argument més contundent, etc.

El tràiler del documental *An inconvenient truth* (Una veritat incòmoda) pot considerar-se un exemple de text argumentatiu. El trobareu en versió original anglesa.

- b) Poseu a prova les vostres aptituds argumentatives. Una persona de la classe proposarà un tema sobre el qual debatrem. Teniu un minut per pensar tres arguments a favor i tres, en contra:

Tema: _____	
Arguments a favor	Arguments en contra
1.	1.
2.	2.
3.	3.

3.3 Els textos dialogats

Els diàlegs tenen, dins *Alícia al país de les meravelles*, un pes important. Entre d'altres coses, ens ajuden a caracteritzar els personatges i a comprendre fins a quin punt el país que visita l'Alícia és diferent de tot el que coneix.

Llegiu aquest diàleg que es produeix entre l'Alícia i el Lacai-Granota, just abans que la protagonista entri a casa de la Duquessa. La nena truca a la porta. Aleshores, el Lacai-Granota li dirigeix la paraula:

—No té cap sentit, això de trucar, i això per dues raons. Primera: perquè joestic al mateix costat de la porta que tu. Segona: a dintre fan tant de soroll que és impossible que ningú et senti.

—Doncs, què he de fer, sisplau, per entrar a dintre?

—Trucar potser tindria sentit si la porta estigués entre nosaltres dos. Per exemple, si tu fossis a dintre, podries trucar, i jo et podria deixar sortir.

—Què he de fer per entrar?

—Jo seuré aquí. Fins demà. O fins demà passat, potser.

—Què he de fer per entrar?

—Però ¿hi has d'entrar o no? Aquesta és la primera pregunta que m'hauries de fer, saps? Seuré aquí, de tant en tant, durant dies i dies.

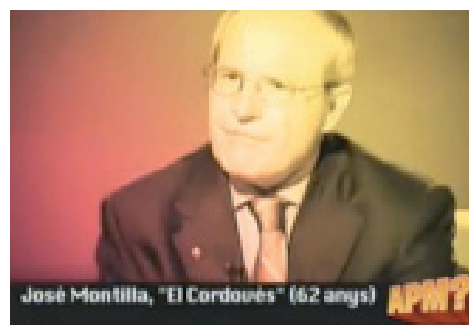
—Però, i jo? Què hi puc fer, jo?

—El que vulguis.

—Oh, no serveix de res, parlar amb aquest. És un perfecte idiota!

(Text adaptat. Pàgines 60 a 62)

- Per què per a l'Alícia no té cap sentit?
- Com creieu que reaccionaríeu vosaltres en la mateixa situació que l'Alícia?
- Recordeu alguna situació que hagueu viscut en què s'hagi produït un diàleg absurd i hilarant? Expliqueu-lo.
- La intercalació de frases pronunciades per persones diferents en converses diferents és un recurs utilitzat per crear nous diàlegs, amb finalitat humorística. Visioneu, per exemple, aquests, que formen part del programa de Televisió de Catalunya *APM?*, i que podeu trobar a [YouTube](#):

Ara, creeu un diàleg entre dos personatges de ficció o dues persones famoses (de qualsevol moment de la història) a partir d'un guió previ. Què imagineu que es dirien? Decidiu, abans de començar, si voleu que tingui un to humorístic o seriós.

3.4 Altres

3.4.1. La invitació

Llegiu aquest text i feu l'activitat que trobareu a continuació:

El Lacai-Peix va començar per treure's de sota el braç una carta molt gran, quasi tan gran com ell mateix, i la va donar a l'altre dient en to solemne: «Per a la Duquesa. Una invitació de la Reina per anar a jugar al croquet». (p. 59)

Què devia dir-hi? Escriviu-ho.

3.4.2. Alícia fa un viatge sense la seva família. Imagineu-vos que aneu amb ella i que viviu les seves mateixes aventures:

Escriviu una postal als vostres parents o amitats des del *país de les meravelles*.

Feu-ho entrant a la pàgina web [Send a Wonderland Postcard](#).

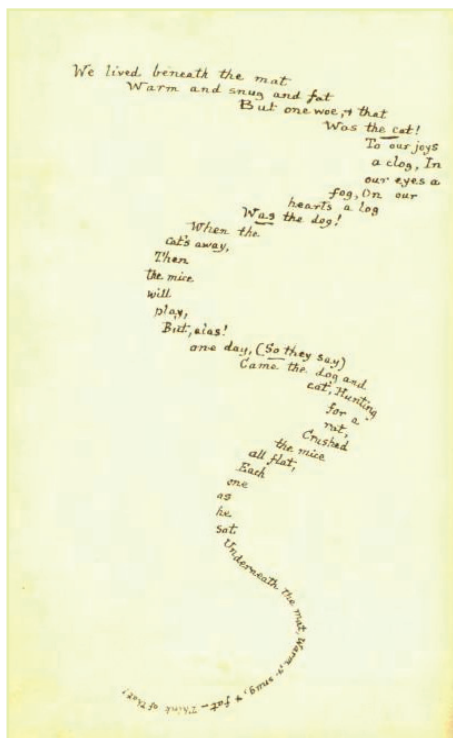
La postal arribarà en forma de correu electrònic a l'adreça que decidiu.

4 Literatura dins literatura

4.1 Els cal·ligrames

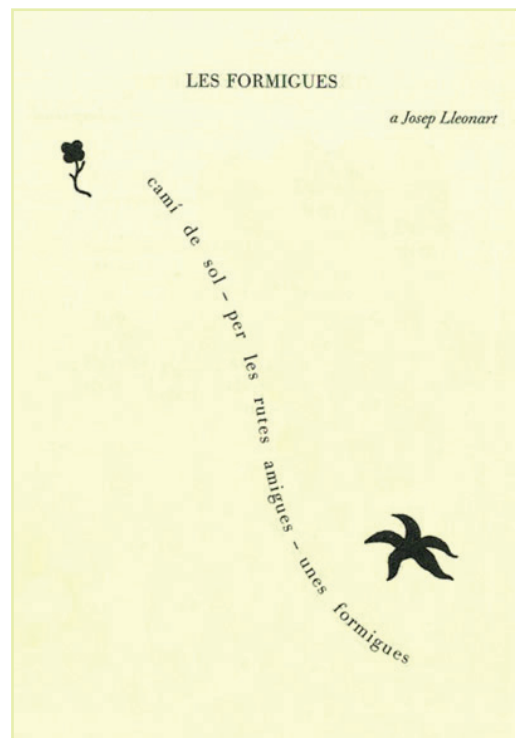
Els cal·ligrames són textos que, amb les paraules, formen imatges. N'hi ha de molt figuratius (la imatge és força fidel a allò que representa), però també de força abstractes.

Lewis Carroll crea un cal·ligrama imitant la cua del ratolí que Alícia troba al bassal de llàgrimes. En el manuscrit original apareix així:

Lenny's Alice in Wonderland Site

Recorda vagament el creat pel poeta català Joan Salvat-Papasseit, «Les formigues», dins *L'irradiador del port i les gavines*, el 1921.

Joan Salvat-Papasseit. Alguns poemes

- a) Creeu un cal·ligrama. Podeu fer-lo a mà o, si ho preferiu, utilitzar aquest recurs de la xarxa: [Wordle](#). Després, feu una exposició amb tots els dels companys i companyes de classe.

4.2

Paròdies de poemes

- a) Llegiu aquests dos poemes i contesteu les preguntes que trobareu a continuació.

Salvador Espriu, «Assaig de càntic en el temple», dins <i>El caminant i el mur</i> (1954)	Pere Quart, «Assaig de plagi a la taverna», dins <i>Circumstàncies</i> (1968)
<p>Oh, que cansat estic de la meva covarda, vella, tan salvatge terra, i com m'agradaria allunyar-me'n, nord enllà, on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç!</p> <p>Aleshores, a la congregació, els germans dirien desaprovant: «Com l'ocell que deixa el niu, així l'home que se'n va del seu indret», mentre jo, ja ben lluny, em riuria de la llei i de l'antiga saviesa d'aquest meu àrid poble.</p> <p>Però no he de seguir mai el meu somni I em quedaré aquí fins a la mort. Car sóc també molt covard i salvatge i estimo a més amb un desesperat dolor aquesta meva pobra, bruta, trista, dissortada pàtria.</p>	<p style="text-align: right;">Al sempre admirat Salvador Espriu, Si cal amb disculpes.</p> <p>Oh, que avingut estic amb la meva petita, esclava, poc sortosa terra, i com em recaria d'allunyar-me'n, sud avall, on sembla que la gent és bruta i pobra, accidiosa, inculta, resignada, insolvent!</p> <p>Aleshores, a la taverna nova, els companys dirien fotent-se'n: «Com qui s'agrada de la lletja, així el lluç que pica un ham sense esquer», mentre jo, encara prop, pensaria en les velles fretures i confiances d'aquest meu tossut poble.</p> <p>I, ja tot sospesat, recularia per restar aquí fins a la mort. Car, fet i fet, tampoc no sóc tan ase i estimo a més amb un irrevocable amor aquesta meva i –nostra– bastant neta, envejada, bonica pàtria.</p>

Investigueu i responeu:

- En els anys que es van escriure aquests poemes, qui governava a l'Estat espanyol?
- Quin és el sentiment generalitzat entre els intel·lectuals catalans durant aquesta època?
- Quina és la idea bàsica del poema de Salvador Espriu, sobre Catalunya?
- I la de Pere Quart?
- Cerqueu en el poema de Pere Quart els mots i expressions que substitueixen els paral·lels del poema de Salvador Espriu

Poema de Salvador Espriu	Poema de Pere Quart
<p>càntic temple cansat covarda, vella, tan salvatge terra agradaria (allunyar-me'n) nord: gent neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç congregació germans desaprovant com l'ocell que deixa el niu sóc també molt covard i salvatge</p>	

f. Quin dels dos té un to més informal?

g. Podeu treballar aquests i altres poemes a la proposta interactiva [Construir el poema](#).

b) A la novel·la, Lewis Carroll també parodia altres poetes i les seves creacions. Ho fa en diverses ocasions. Mireu de relacionar el poema original amb el poema de Carroll. La informació que trobareu és la següent:

Autor
Títol original del poema
(Traducció del títol del poema)

Traducció del primer vers del poema

1. G. W. Langford o David Bates
Speak Gently
(Parleu amb gentilesa)

Parleu amb gentilesa! És molt millor...

a. Lewis Carroll
How Doth the Little Crocodile
(Què fa el petit cocodril?)

¿Què fa el petit cocodril...

2. Jane Taylor
The Star
(L'estrella)

Brilla, brilla, petit estel...

b. Lewis Carroll
You are old, Father William
(Sou vell, pare Guillem)

Sou vell, pare William, el jove digué...

3. Isaac Watts
Against Idleness and Mischief
(Contra l'ociositat i l'entremaliadura)

Què fa l'abelleta ocupada...

a. Lewis Carroll
Speak Roughly
(Parleu amb rudesia)

Què fa l'abelleta ocupada...

4. Robert Southey
The Old Man's Comforts and How He Gained Them
(Sobre les consolacions del vell i com les va obtenir)

Brilla, brilla, petit estel...

c. Lewis Carroll
The Bat
(La ratapinyada)

Brilla, brilla, petita ratapinyada...

- c) A continuació reproduïm les quatre primeres estrofes del poema «Sobre les consolacions del vell i com les va obtenir» i la paròdia que en fa l'autor a la novel·la.

Llegiu-les i digueu quina és la diferència principal entre tots dos i en la qual Carroll centra el punt humorístic:

Sobre les consolacions del vell i com les va obtenir ¹	Sou vell, pare Guillem
<p>«Sou vell, pare William», el jove va exclamar, «i són grisos els pocs cabells que teniu; tot i així sou un vell robust i sa, digueu-me'n, us prego, el motiu.»</p> <p>«Quan era jove», el pare William respongué, «vaig recordar que la joventut és fugaç i no vaig malbaratar força ni salut perquè no em manquessin al final.»</p> <p>«Sou vell, pare William», el jove va exclamar, «i amb la joventut passa el plaer però no us lamenteu pels dies passats digueu-me, us prego, el perquè.»</p> <p>«Quan era jove», el pare William respongué, «vaig recordar que la joventut no és eterna i pensava en el futur, fes el que fes, per no mirar mai el passat amb tristesa.»²</p>	<p>«Sou vell, pare Guillem», el jove li va dir. «Teniu els cabells blancs, i jo ja sé Que feu sovint la vertical en el jardí. Als vostres anys, ¿creieu que això està bé?»</p> <p>«De jove», va dir el pare, com a resposta al fill, «Em creia que el cervell se'n ressentia; Però ara que sé que no hi ha cap perill, La faig sovint, sovint, i amb alegria.»</p> <p>«Sou vell», li va dir el fill, «tal com he dit abans; I a més a més esteu molt i molt gras I feu els salts mortals enrere i sense mans. ¿No és això propi d'un cervell escàs?»</p> <p>«De jove», va dir el pare, «m'untava, amb uns ungüents Molt bons, totes les quatre extremitats, I, d'ençà d'aleshores, em són obedients Per fer aquests salts i altres barbaritats».</p> <p style="text-align: right;">(p. 50-51)</p>

4.3 Jocs de paraules

4.3.1. L'Àlícia manté una conversa ben curiosa amb el Barreter, el Liró i la Llebre de Març:

«Doncs, aleshores, hauries de dir el que penses», va continuar la Llebre de Març.

«Ja ho faig», va replicar l'Àlícia al moment. «Almenys... Almenys penso el que diré, que vol dir el mateix, ¿no?».

«De cap manera!», va dir el Barreter. «Amb el mateix argument podries dir que "Veig el que menjo" és el mateix que dir «Menjo el que veig"!».

«I igualment podries dir», va afegir la Llebre de Març «que "M'agrada el que em donen" és el mateix que dir "Em donen el que m'agrada"!».

«I igualment podries dir», va afegir el Liró que semblava parlar quan dormia, «que "Respiro quan dormo" és el mateix que dir "Dormo quan respiro"!».

(p. 75)

1. Text original: Robert Southey, **The Old Man's Comforts and How He Gained Them**. "You are old, father William," the young man cried, / "The few locks which are left you are grey; / You are hale, father William, a hearty old man; / Now tell me the reason, I pray." / "In the days of my youth," father William replied, / "I remember'd that youth would fly fast, / And abus'd not my health and my vigour at first, / That I never might need them at last." / "You are old, father William," the young man cried, / "And pleasures with youth pass away. / And yet you lament not the days that are gone; / Now tell me the reason, I pray." / "In the days of my youth," father William replied, / "I remember'd that youth could not last; / I thought of the future, whatever I did, / That I never might grieve for the past."

2. Traducció de les autores.

Aquest joc de paraules, que consisteix a invertir l'ordre dels mots o els sintagmes d'una expressió perquè, amb les mateixes paraules o amb d'altres d'homòfones, els sentits resultants siguin lògics però diferents, s'anomena **permutació**. De vegades, les permutacions són de contingut humorístic.

Altres exemples són:

No és el mateix dir...

Vi bo, que boví.

Cos de fada, que fa de cos.

Mort de pena, que pena de mort.

Un pessic de pa, que pa de pessic.

Dues tasses de te, que dues tetasses.

Escriviu tres permutacions més

1.

2.

3.

4.3.2. De finalitat sempre humorística són els **acudits**. Molts, com els següents, són de base lingüística:

1.

En un examen de medicina:

- —Digui el nom dels ossos del crani.

L'alumne, després d'una estona de silenci:

- —Serà efecte de l'emoció, però el cas és que no puc citar-ne ni un. I pensar que els tinc tots al cap!

2.

- —El carrer Balmes?

- —És aquest que ve.

- —Ah! Doncs, ja l'espero.

a) En quin fenomen lingüístic es basen els acudits que acabeu de llegir?

b) En sabeu més, d'aquest tipus? Expliqueu-los a classe.

4.3.3. D'**endevinalles**, també n'hi ha de formades sobre els sentits de les paraules.

Podeu endevinar aquestes?

1.

El policia l'usa fins que se li fa vell, i el turista el visita només si és antic.

Què és?

2.

El dominen les modistes i els sastres, però ell domina els mariners.

Què és?

4.3.4. El mateix passa amb alguns reptes de lògica. La solució s'amaga rere el significat dels mots.

Mireu de resoldre aquests:

Qui guanya?

Pau i Marc, els millors corredors de la seva classe, fan ells sols una carrera de 80 metres. La revista de l'escola publica la notícia següent:

«Marc, segon; Pau, penúltim.»

Qui ha guanyat? Com ho expliqueu?

Un munt de gats!

A l'Helena li agraden molt els animals. Anant un dia cap a Flix es va creuar amb cinc velletes. Cada velleta portava, en un carret, cinc gàbies i, a cada gàbia, hi havia cinc gats.

Quants gats anaven cap a Flix?

Cacen perdius

Dos pares i dos fills van anar a caçar perdius. En van matar quatre. Es van repartir una perdiu cada un i, com que els en sobrava una, se la va quedar el més jove de tots.

Com és possible?

4.3.5. Un altre entreteniment lingüístic són els embarbussaments. Com més de pressa es diuen, més difícils resulten. Proveu-ho amb aquests dos:

Un plat pla, blanc, ple de pebres verds està.

Entra a un hort, a genollons, a collir codonys; codonys collits amb la punta dels dits.

En coneixeu més? Busqueu-ne i digueu-los a classe.

4.3.6. Què passa si llegiu aquestes frases d'esquerra a dreta i de dreta a esquerra? Doncs que hi llegiu el mateix. Són palíndroms.

No sap pas on.

Se li veu que vil és.

Serà fina? Ja ni fa res!

Sola, la Sara darà sal a l'ós.

Cerqueu-ne tres exemples en català, castellà i anglès:

Català	Castellà	Anglès
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.

4.3.7. Llegiu aquest text i, després, feu l'activitat que hi ha a continuació:

«[...] dibuixaven tota mena de coses que comencen amb M».

«Amb M?», va dir l'Àlicia?

«I per què no?», va dir la Llebre de Març. [...]

«...Tot allò que comença amb M, com maquinetes de fer punta al llapis, mitjons, musclos, memòria i moltíssimes massa [...]» (p. 82)

Individualment o en grups, penseu una paraula per a cada categoria de la taula. Una de les persones de la classe dirà una lletra (la inicial amb què començaran tots els mots) i un número de pàgina (per a la tercera categoria). D'una manera o una altra, totes les paraules estan relacionades amb la novel·la.

Guanya qui ompli abans la taula o qui tingui més paraules correctes després d'un minut i mig (penseu que hi haurà categories que, segons la lletra triada, no podran completar-se):

Sinònim de meravellós	
Element inció en alguna imatge	
Paraula dels títols	
Paraula de la pàgina _____	
Acció realitzada per Aícia	
Personatge	
Lletra	